

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 10 d. BROJ 340



ZASJEDA!



Lewis B. Patten:

ZASJEDA!





Lewis B. Patten: ZASJEDA!

Naslov originala: **AMBUSH AT SODA CREEK**

Copyright: **Lewis B. Patten**

Recenzija: **Ida Biard, novinski kritičar**

Prijevod: **Lucija Tabain**

Grafički urednik: **Ivica Bartolić**

Urednik: **Marcel Čukli**



«Laso» – Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja – n. sub. o. Radne organizacije «Vjesnik» n. sol. o. OOUR-a, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković – Tisak OOUR Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG «Vjesnik», Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Zagreb 1980

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR «Vjesnik SSRNH» s oznakom za «Laso».

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za «Vjesnik».

EKONOMSKA PROPAGANDA: «Vjesnik» Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6, 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Sredinom popodneva vojna bolnička kola zaokrenu pod pravim kutom kotrljajući se po širokoj prašnoj cesti. Povjetarac je skidao prašinu s otvorenih kola.

Umorna žena odahne. U nekoj drugoj prilici i na drugom mjestu moglo bi se slobodno reći da je pristala i lijepa, ali sada, kad joj je crna kosa postala sijeda a lice i haljina sivi, to se nikako nije moglo reći. Sjedila je u kolima a ispred sebe je mogla vidjeti prašnu i oznojenu košulju na leđima mladog kočijaša, kojem je poduža kosa padala na suncem opaljen vrat. Šešir mu je bio toliko prašan da se jedva raspoznavala plava boja.

Četiri konja su vukla kola, a dvadesetak metara ispred njih jahala su dva vojnika iz pratnje. Druga dvojica su jahala straga, ali dovoljno daleko od prašine koja se dizala iza kola.

Vrućina je bila nepodnošljiva. Iako Stephanie Detrick nije vidjela termometar otkako je napustila St. Louis, znala je da temperatura mora biti naj-

manje četrdeset stupnjeva. Da bude još gore, zrak je bio posve suh. Sad joj je povjetarac malo olakšao disanje.

Stigla je kočijom iz St. Louisa u Lordsburg, gdje su je čekala bolnička kola s vojničkom pratnjom, koje je poslao njezin suprug, pukovnik Hans Detrick. Iz Lordsburga su krenuli prema sjeverozapadu vozeći se kroz najpuštiji kraj koji je ikad vidjela. Već su putovali gotovo dva dana. Vojnici iz pratnje su joj rekli da bi večeras trebalo da stignu u tvrđavu.

Premda je bila iscrpljena a bolnička kola neudobna, nije se žalila ni na što. Da, bila je umorna i ukočena od truckanja, ali sama je htjela na taj put i znala je da ne može biti govora o nekoj udobnosti.

Iz sparušena tla rasle su najrazličitije vrste kaktusa, a obzor su okruživale blijedoljubičaste planine. Uz rub ceste počele su se pojavljivati stijene...

Napad je bio potpuno iznenađenje za Stephanie Detrick i vojnike, koji su ipak na to morali biti spremni.

Ne bi bilo nikakve razlike i da nije bilo vojničke pratnje – kraj bi bio isti. Svi su ubijeni osim jednog. Napadači su bili zdepasti tamnoputi konjanici, koji su se pojavili iza stijenja uz cestu.

Prvi je pao jedan od vojnika što su jahali na čelu. Uhvatio se za vrat iz kojeg je brizgala krv i pao u prašinu pokraj ceste.

Stephanie Detrick se ukočila i s nevjericom promatrala što se oko nje događa. Znala je da je to zemlja Apaša i da njezin muž nije u najboljim odnosima s Indijancima. Prisutnost vojničke pratnje upozoravala ju je na moguću opasnost. Ipak, ovo se dogodilo tako naglo da je i nju iznenadilo.

I drugi vojnik koji je jahao na čelu pao je, pogođen u prsa. Noga mu je zapela za stremen i konj ga je odvuкао preko oštrog kamenja u bodljikavo grmlje. Jedan od četiri konja što su vukla kola pao je pogođen u vrat, a ostali, osjetivši miris krvi i zaglušeni bukom, počeli su se divlje trzati pokušavajući se osloboditi zaprege.

Stephanie pogleda iza kola. Druga dvojica su hrabro pokušavala prići kolima, ali ih je zaustavilo najmanje desetak Indijanaca. Jedan konj je pao i prignječio nogu svog jahača. Vojnik se pokušavao izvući, ali ga je pogodila puška jednog Indijanca. Drugi vojnik je pao izrešetan mecima i Indijanci su mu odvukli konja. Prašina se već bila toliko uskovitlala da Stephanie više ništa nije vidjela.

Nijedan metak nije pogodio

kola. Vozač je i dalje sjedio na svom mjestu. Nije imao revolvera. Da je imao, vjerojatno bi ubio Stephanie a onda i sebe. Sad je na njega došao red. Odgurnuli su ga sa sjedala i onesvijestili, ali ga nisu ubili. Zatim su se popeli na kola i izvukli Stephanie. Ruke im nisu baš bile nježne, ali je očigledno nisu htjeli ozlijediti. Nije se opirala jer je znala da bi to bilo uzalud. Mogli su je ubiti kad god su htjeli, a to bi vjerojatno i učinili kad bi im dala povoda. Zatim su je grubo podigli na konja jednog od poginulih vojnika.

Odjahali su s mjesta pokolja i ne okrenuvši se.

Stephanie Detrick nije bila glupa. Najvjerojatnije su ih napali da bi nju oteli. Mogla je samo nagađati razloge otmice i na kraju je zaključila da bi njen muž, zapovjednik tvrđave Lincoln, mogao biti uzrok. Četiri vojnika iz pratnje bila su ubijena, ali ona nije znala da vozač nije mrtav već samo onesviješten udarcem u glavu. Preživjele konje vojnika Indijanci su odveli, ali su ostavili životinje što su vukle kola.

Stephanie s tugom pomisli kako je trebala ostati u St. Louisu. Ovo njeno putovanje stajalo je toliko života, a imala je predosjećaj da će biti još više.

Ipak, jedno nije shvatila. Ovo je bio rat. Nije ona bila uzrok napadu. Nije sve započelo njenim dolaskom, niti bi njen nedolazak spriječio sukob.

* * *

Vojnik Samuel Roark osvijestio se osjećajući užasnu glavo-

bolju. Otvorio je oči, ali ih je odmah zatvorio jer mu se činilo da mu blještavo sunčevo svjetlo zariva noževe u glavu. Kad se prisjetio što se dogodilo, skočio je na noge i, ne obazirući se na bol, pogledao naokolo.

Tri preživjela konja iz zaprege bila su sada mirna, iscrpljena od uzaludnih pokušaja da se oslobode remenja. Velike zelene muhe su već oblijetale oko rane na uginulom konju.

Roark otetura do stražnjeg dijela kola ne znajući da li bi ga više pogodio nestanak gospode Detrick ili njena smrt. U kolima je nije bilo. Pomisli kako se nikad neće izvući iz zatvora. Zapovjednik će ga živog oderati!

Okrenuvši se, ugleda Smitha i Ivesa mrtve. Ivesova je noga još bila ispod konjskog trupla. Ispred kola je kraj ceste ležao Oliver Bell, a poručnik Benjamin dvadesetak metara dalje, na mjestu gdje mu se noga oslobodila stremena. Indijancima nije bilo ni traga i Roark se pitao što da radi. Bilo bi pametno uzeti jednoga konja i krenuti prema jugu, u Meksiko. Zaputio se prema konjima, ali je stao sjetivši se gospode Detrick. Ako sada dezertira, činilo bi se da je to napravio puno prije nego što je gospoda Detrick nestala. Bili su u Lordsburgu više od jednog tjedna, s naredbom da je čekaju jer zapovjednik nije točno znao kad će gospoda Detrick stići.

Osim toga, zašto bi zapovjednik njega optužio za sve što se dogodilo? On je bio samo vozač. Nije čak imao ni revolvera.

Poručnik Benjamin bio je odgovaran da sve prođe u redu.

Još je povremeno osjećao bol u glavi. Izvadio je nož i oslobodio zapregu uginuloga konja misleći kako će mu to blagajnik sigurno odbiti od plaće. Onda oslobodi i konja što je stajao pored ubijenog. Preostali će moći odvući kola do tvrđave.

Ponovo se vrati mrtvim drugovima i teškom mukom uspije osloboditi Ivesovu nogu, a onda ga odvuče do kola. Kad je i drugu dvojicu podigao na kola, zastane iscrpljen jer nije bilo lako dizati mrtva tjelesa. U glavi mu se opet mutilo. Na trenutak poželi da i on bude mrtav, a onda požuri kako bi što prije stigao u tvrđavu.

Nije shvatio da je pošteđen samo zato da može pretpostavljenima donijeti vijest o otmici. Mislio je da su ga smatrali mrtvim.

Pogledao je sunce na nebu i zaključio da nije bio onesviješten više od jednog sata. Htio je konje potjerati u trk, ali je odustao jer su već dva dana bili na putu i bili su iscrpljeni. Treći konj ih je pratio. Odjednom mu je zatitralo pred očima, ali je ipak uspio pričvrstiti uzde, a onda se srušio iza sjedala. Pred očima mu se zamračilo.

Konje nije trebalo voditi. Bili su umorni, ali su osjećali gdje ih čeka sijeno i voda. Nastavili su put prema tvrđavi kao da ih Roark vodi.

Kad su napokon stigli, sunce je bilo na rubu obzorja a oblaci narančastožuti. Čim su ih spazili, digla se uzbuna, ali je prošlo nekoliko minuta prije

nego što se otkrilo da je redov Roark još živ.

II

Dok je prelazio čistinu, kaptan Logan Garcia ugledao je bolnička kola kako izlaze iz potoka Chiricahua i prilaze tvrđavi. Konji su išli polako, sagnutih glava. Na kolima nije bilo vozača.

Garcia zastane. Samo jedna bolnička kola nisu bila u tvrđavi i očekivali su njihov dolazak iz Lordsburga, odakle su trebali prevesti zapovjednikovu ženu.

— Kaplare! — vikne on okrenuvši se.

Vojnik požuri prema njemu.

— Reci zapovjedniku Detricku da se kola približavaju.

Garcia je bio visok i čvrst čovjek. Diplomirao je u West Pointu 1860. i sada je imao 38 godina. U vrijeme građanskog rata dobio je počasni čin majora, ali mu je poslije čin oduzet i ostao je poručnik. Nakon toga dobio je stalan čin kaptana, a onda je bio zarobljen i kraj rata dočekao u Andersonvilleu.

On pride kolima, zaustavi konje i zaviri. Unutra su bila četiri mrtva vojnika, a preko njih je ležao vozač. Stephanie Detrick nije bilo ni traga.

Garcia je bio preneražen. Znači da je mrtva ili zarobljena. Apaši su napali kola, pobili pratnju i Stephanie povelj sa sobom živu ili mrtvu.

Netko je iza njega trčao i on se okrene. Detrick je bio podeblji pedesetogodišnjak. Njegovo okruglo lice nikad nije uspjelo potamnjeti od sunca. Bilo mu

je ponestalo daha, a u očima mu se čitala panika.

— Stephanie?

Garcia samo odmahne glavom. Detrick pride kolima i pogleda unutra. Lice mu je problijedilo od zaprepaštenja.

Vojnici su već bili okružili kola kad je Garcia zamijetio da vozač još diše:

— Nosila! Brzo!

Detrick pride bliže.

— Redov Roark je još živ — reče Garcia.

Nosila su već bila stigla i Roarka su odmah odnijeli. Garcia naredi nekolicini vojnika da odnesu i ostale. Prije toga je svakog pažljivo pregledao. Nije dan nije pokazivao znakove života.

Detrick je još stajao ukočen od zaprepaštenosti. Napokon se obratio Garciji:

— Dodite u moj ured, kaptane.

— Da, gospodine — Garcia ga je gledao dok je odlazio. Nije znao kako se Detrick popeo do čina pukovnika i do zapovjedništva u ovoj osamljenoj utvrdi, ali je morao sâm sebi priznati da bi njegovo osobno mišljenje moglo biti i suviše subjektivno zbog činjenice što se Detrick oženio Stephanie dok je on ranjen trulio u Andersonvilleu. A bio je zaručen sa Stephanie i htio se vjenčati s njom kad završi rat, ali bio je zarobljen šesnaest mjeseci i još k tome na rubu smrti. Zato nije mogao okriviti Stephanie što se udala za drugoga. Ipak, nije se čudio što nije baš volio čovjeka koji se oženio Stephanie.

Okrenuo se kaplaru Delaneyju:

— Kažite bolničaru da

mrtvace spremi za sutrašnji pogreb.

Pokušavao je da ne misli na zarobljenu Stephanie. Bio je svjestan da ponašanje Indijana prema njoj ovisi o tome, zbog čega je oteta. Sad je bilo najvažnije saznati gdje je izvršen napad, koliko je bilo Indijana i da li je Stephanie doista oteta ili su je ubili.

Krenuo je prema oficirskim nastambama.

Tvrđava Lincoln u Arizoni malo je nalikovala na uobičajeni izgled pograničnih utvrda. Nije bila okružena pravim, čvrstim drvenim zidom, nego plotom od iskrivljenih kolaca zarivenih u rov. Na tom području nije prijetio napad velikog broja Indijanaca. Apaški način borbe bitno se razlikovao od ostalih. Brzo su napadali i odmah bježali. Nikad se nisu otvoreno susretali s glavninom vojske, osim ako nisu imali drugog izlaza.

Ispred niza oficirskih nastambi bila je nadstrešnica. Prostorije pukovnika Detricka bile su u sredini. Garcia pokuca i na pukovnikov poziv uđe. Već se smračivalo i sluga je palio svijeću. Pukovnik ga odmah otpusti. Blijedog lica i stisnutih očiju, nervozno je šetao amo-tamo. Grickao je ugaslu cigaru.

– Da nije bilo tebe, sigurno ne bi navaljivala da dode ovamo! – iznenada prasne.

– Pukovniče, ja nemam ništa s tim.

– Pretpostavljam da mi hoćeš reći kako se nisi dopisivao s njom.

– Upravo to – Garcia će tvrdo. – Sumnjam da je uopće znala da sam ovdje.

– O, svakako je znala. Zato je toliko nastojala doći.

Garcia se s nevjericom zagleda u Detricka:

– Je li to ona rekla?

– Ne. Rekla je da je umorna od našega odvojenog života. Savjetovao sam joj da ne dolazi, ali me nije poslušala.

Garcia nije odgovorio jer je osjećao da bi Detrick opet našao razloga za svađu.

Netko pokuca na vrata. Detrick, crven od bijesa, zapita grubim glasom tko je.

– Hiram Shaver, pukovniče.

– Dobro, udi!

Vrata se otvore i u sobu uđe mršavi čovjek, tamnopus poput Indijanca, zbog čega su mu se još više isticale plave oči. Shaver je bio civilni izviđač kojega je uposlio pukovnik. Bio je to tihi, mrki čovjek, koji se ni s kim nije družio. Uvijek usamljen i nedruželjubiv, nije bio omiljen. Zapravo, nitko nije znao zašto ga ljudi ne vole. Govorkalo se da mu je žena apaškog plemena i da s njom ima dvoje djece.

– Mislio sam da biste me mogli trebati, pukovniče.

Trenutak je nekako procjenjivački promatrao Detricka, a onda pogleda Garciju. Pri tom mu se izraz očiju jedva primjetno izmijenio.

– Da, trebam te, Shavere – reče Detrick. – Kako gospoda Detrick nije među ubijenima, mislimo da je oteta. Želim znati tvoje mišljenje. Što će s njom učiniti? Hoće li je...? – nije imao snage riječima izraziti svoje strahovanje.

Shaver ga je razumio:

– Da su je htjeli ubiti, učinili bi to odmah. Mučili bi je pola-

ganom smrću, silovali i ostavili.

Detrickovo lice postane tamnocrveno. I Garcia se osjećao razdraženim zbog načina na koji je Shaver zarivao nož u Detricka, koji je ionako bio izvan sebe.

Shaver je pažljivo proučavao lica dvojice oficira. Očigledno je znao da su se svadali prije nego što je ušao.

— Ako je postojao neki drugi razlog za otmicu — nastavi on — neće je jako ozlijediti. Bar za sada. Prisilit će je da radi. Možda će je tući i ništa drugo.

— Što je onda razlog otmici? — zapita Garcia.

— Dobro poznam Apaše, kapetane, ali nitko ne može pročitati njihove misli. Možda jedan od njih želi gospodu Detrick za ženu.

— Pukovniče, mislim da bismo trebali razgovarati s Roarkom — reče Garcia.

— U redu. Pođi u bolnicu i čekaj. Kad se osvijesti, javi mi.

— Hoćete li sutra poslati potjeru za njima? — oklijevajući će Garcia.

— Dakako da hoću. Broj ljudi će ovisiti o tome što će Roark izjaviti.

Garcia kimne i krene prema izlazu. Dok je zatvarao vrata, još jednom pogleda izviđača i mogao se zakleti da je likovalo njegovo inače beziražajno lice.

Ionako je već bila pala noć, još je bilo toplo. Garcia se prisiljavao da ne misli na Stephanie, ali je s negodovanjem morao priznati da je često mislio na nju otkako je saznao da će doći. Ali ona je bila Detrickova žena i tu se ništa nije moglo izmijeniti. Spopadao ga je užas

pri pomisli da je u rukama Indijanaca. On tiho opsuje i pripali cigaretu.

Ubrzo stigne do bolnice. Osjećao se miris joda i ostalih lijekova, koje nije poznavao. Bolnica se sastojala od malog ureda i odjeljenja sa šest kreveta.

Roark je ležao blizu vrata. Na četiri kreveta bili su mrtvi vojnici, prekriveni preko glave. Bolničar Asa Gilpatrick stajao je kraj Roarka, koji je sada oko glave imao zavoj.

— Kako je? — zapita Garcia.

— Udaren je u glavu. Mislim da ima mali potres mozga. Vjerojatno mu je ozlijeđena lubanja.

— Nema drugih ozljeda?

Bolničar odmahne glavom.

— Onda ga namjerno nisu htjeli ubiti.

Gilpatrick slegne ramenima.

— Kad će progovoriti.

— Mogao bih ga sada osvijestiti.

— Imam važan razgovor s njim.

Gilpatrick otvori jednu od bočica i turne je Roarku pod nos. Čovjek se nakašlja i okrene glavu. Gilpatrick mu je i dalje držao bočicu pod nosom i Roark naposljetku otvori oči.

Garcia naredi poslužitelju da pozove pukovnika, a onda se obrati Roarku:

— Što se dogodilo, Roark? Koliko ih je bilo?

— Pukovnikova žena... odveli su je, gospodine — Roarkove oči su ga prestrašeno gledale.

— Znam — ozbiljno će Garcia. — Koliko ih je bilo?

— Nisam brojio. Bilo ih je mnogo. Dvadeset ili dvadeset

pet. Iznenadili su nas.

— Jesi li ti ukrcao mrtve voj-nike?

— Da, gospodine. Već sam bio krenuo kad sam izgubio svijest.

Uto uđe pukovnik.

— Što se dogodilo? — grubo će on. — Jesu li ubili moju ženu ili su je odveli?

— Nisu je ubili, gospodine — Roark će. — Zapravo, nisam je našao kad sam se osvijestio.

— Jesi li je bar potražio? — pukovnikov glas je bio bezrazložno ljutit.

— Pa, gledao sam naokolo gdje su ležali ubijeni — činilo se da Roark uzmiče pred zapovjednikovim bijesom. — Nisam ih slijedio... pretpostavljam... Zaključio sam da su je odveli.

Detrick je želio još nešto upitati, ali se predomislio.

— Roark kaže da ih je bilo oko dvadeset pet — reče Garcia. — Bilo ih je previše ako su išli samo u lov ili na jahanje. Možda su znali da dolazi vaša žena, pa su nju čekali?

— Kako su, do vraga, mogli to znati? Možda se baš dogodilo da su spazili ženu u kolima i onda odlučili da je otmu.

Garcia se nije protivio, premda se nije slagao s pukovnikom.

III

Stephanie Detrick je bila dobra jahačica. Šešir joj je ostao u kolima i sad ju je sunce nemilosrdno peklo. Prije je mogla reći da joj je bilo jako vruće, ali ovo je bilo neizdrživo. Lice, vrat i ruke bili su joj već posve

crveni i po koži su se počeli pojavljivati mjehurići.

Obuzeo ju je očaj. Indijanci su ubili cijelu pratnju, a pretpostavljala je da je i vozač mrtav. Proći će još dosta vremena prije nego što otkriju njen nestanak, a za to vrijeme ona će biti miljama daleko.

Čula je govorkanja što Indijanci rade sa zarobljenim ženama. Prisjetivši se toga, ukočila se od straha. Prodoše je ledeni trnci, iako je vladala strašna vrućina.

Kriomice pogleda Indijance koji su jahali ispred nje. Činilo se da nijedan ne obraća pažnju na nju. Bio je to mali tračak nade. Ako su je htjeli silovati, zašto to već nisu uradili? Zašto su je povelili sa sobom? Ponovo je počela drhtati. A oni žele upravo to — da bude prestrašena! Ali ona im neće pružiti to zadovoljstvo. Ona je njihov zarobljenik i napraviti će što su naumili. Izvući se nije mogla.

Nije mogla optuživati sebe zbog svog dolaska ovamo. Željela je biti uz muža a ne tisuće milja daleko. Znala je vrlo dobro zašto njen muž želi biti odvojen od nje, ali nije vidjela razloga zašto se to ne bi moglo promijeniti ako se oboje potrude. Hans Detrick nije imao nijednu tjelesnu manu. Bila je sigurna u to. Ipak, nešto nije valjalo u tom njenom samoopravdavanju, i to je nerado morala priznati. Znala je da je u tvrdavi Lincoln Logan Garcia. Iskreno govoreći, uzbudivala ju je pomisao na to da će ga ponovo sresti. Dakako, nije očekivala da će se iz toga nešto ponovo roditi. Pa ona je

bila udata za Hansa Detricka. Razvod bi bio nezamisliv. To bi upropastilo Detrickovu karijeru, a i Garcijinu.

Misli joj se vrate na mrtve vojnike. Da nije bilo nje, no bi ovako završili. Još bi bili živi, a ovako će, predosjećala je, biti još žrtava. Detrick će vjerojatno saznati da su je odveli Apaši. Pokušat će je pronaći, izbit će rat i bit će još poginulih na obje strane.

Da razbije takve misli, počne brojiti Apaše ispred sebe. Bilo ih je devet. Na mjestu gdje je staza oštro skretala, uspije vidjeti i one straga. Njih dvanaest. Svi su bili gotovo goli. Većina konja bila je neosedlana, a polovica Indijanaca je imala puške. Ostali su nosili tobolce sa strelicama. Svaki od njih imao je nož. Neki konji su imali žigove. Znala je da samo bijelci obilježavaju životinje, pa je zaključila da su oti.

Stephanie Detrick se nije razlikovala od većine bijelaca tog razdoblja. Vjerovala je da su Indijanci bliski srodnici divljih životinja što su živjele po prostranstvima Zapada. Smatrala ih je manje inteligentnim bićima. Ubijali su bijele doseljenike i putnike. Njen suprug i njemu slični trebali su ih iskorišteniti, mislila je. Sada je željela da budu istrijebljeni mnogo prije.

Otkrila je da joj mržnja prema njima pomaže odagnati strah.

Bližila se večer. Indijanci se nisu žurili. Zamijetila je da ne prikrivaju svoje tragove. Očito se nisu bojali vojnika, a možda su baš željeli da ih slijede. Zaci-jelo ih ima mnogo više negdje

ispred ove skupine. Tada joj sine da je poslužila kao mamac kako bi privukla u zasjedu vojsku iz tvrđave Lincoln.

Sunce je već bilo na obzorju. Indijanci se zaustave u presušenom koritu rijeke. Naokolo je raslo nekoliko stabala. Nekolicina počne kopati rupe u pijesku i iz njih izbije voda. Najprije su napojili konje, a onda ih sve rasedlali i oslobodili osim jednoga. Konji su stali pasti travu i brstiti kržljivo drveće pedesetak metara uokrug.

Stephanie nije znala što da radi. Pride joj jedan Indijanac i počne brzo govoriti na apaškom. Nije ga razumjela. On progovori španjolski, ali ni to nije pomoglo. Trenutak ju je mrko gledao, a onda je udari.

Usta su joj prokrvarila, ali je uspjela ustati. Bila je bijesna. On je ponovo udari, ali ovaj put se uspjela održati na nogama. Smijao joj se. Onda je podigao granu i pokazao izvan logora. Htjeli su da im skupi drva. Ona kimne i pođe. Kad je skupila naramak, vrati se u logor pa ode po drugi. Pomisli kako se može izvući ako nastavi hodati, jer je ne promatraju, a kad padne mrak, može lako pobjeći. Odmah odustane od toga jer nije poznavala Indijance. Oni bi je pustili da hoda cijelu noć. Ujutro bi tiho pošli za njom i uhvatili je.

Već je bila pošla po treći naramak. Bila je umorna i iscrpljena, ali je i dalje radila. Ovako se vjerojatno odnose prema vlastitim ženama, a to bi značilo da je na sigurnom bar za sada. Očigledno im je više vrijedila živa nego mrtva.

Nastavila je skupljati drva sve dok joj jedan od njih nije rekao da prestane. Dao joj je nešto suhog mesa što su i drugi jeli. Onda joj Indijanac pruži svoju čuturicu od kože i ona ispije dobar gutljaj, iako je voda bila bljutava. Žed je nadvladala gađenje. Kad mu je vratila čuturicu, Indijanac je nije više ni pogledao. Ona sjedne podno stabla i počne žvakati meso koje i nije bilo tako neukusno kad bi se razmekšalo u ustima.

Apaši su neko vrijeme sjedili oko vatre, a onda jedan po jedan legli.

Ona se ispružila i sklopila oči. Sada je bila sigurna da je poslužila kao klopka za muža i njegove vojnike. Zaseda će im uspjeti, jer ponos neće dopustiti Detricku da ne poduzme nešto kako bi spasio svoju ženu. Kad privuku vojnike u klopku, Stephanie im više neće biti potrebna. Vjerojatno će je ubiti čim počne bitka.

Stephanie Detrick je bila razumna žena. Znala je da sada ne može ništa poduzeti da bi se izvukla iz škripca, ali to nije značilo da se nešto ne bi moglo preokrenuti. U međuvremenu će joj biti mnogo lakše bude li radila sve što joj Indijanci nalože. Tiho i s poštovanjem kao što bi to uradile i njihove žene.

Neće joj biti teško raditi. Sunce će je ispržiti, ali ona mora izdržati. Mora biti živa kad Garcia i njen muž dođu.

IV

Tvrđava Lincoln je ležala na sjevernoj obali potoka Chirica-

hua što je izvirao iz golih i pustih brežuljaka. Oni koji su gradili tvrđavu, smjestili su je na dobrom položaju. Drvena brana smještena uzvodno dizala je razinu vode dovoljno da se mogu izgraditi kanali što su napajali livadu na kojoj su pasli vojnički konji.

Chiricahua nije cijelim tokom tekao površinom zemlje, ali je za potrebe tvrđave uvijek bilo podzemnih voda. Izvirale su pokraj tvrđave i tu je bila mala vodenica.

Ogrjev za kuhanje dobavljaao je poseban odred, koji bi povremeno odlazio u brda.

Narednik Timothy Hazelthorne bio je sijedi veteran, koji je proveo u vojsci dvadeset dvije godine, i to najviše u ovakvim pograničnim, usamljenim utvrdama, na pustoj i neprijateljskoj zemlji. Često se borio protiv Apaša i duboko ih je poštovao zbog njihove hrabrosti, lukavosti i sposobnosti da prežive u tom negostoljubivom kraju.

Čekao je kapetana Garciju. Kad je ovaj stigao, pozvao je Tima u svoj stan i ponudio ga da sjedne. Timova kosa je bila slijepljena od znoja na mjestu gdje je malo prije stajao šešir.

– Poći ćemo za njima rano ujutro. Dobro pripremi puk jer ćemo ostati malo duže.

– Ljudi će biti spremni, gospodine – reče Hazelthorne i Garcia je znao da će tako biti.

– Poznaš li dobro Shavera? – zapita Garcia nakon duge stanke.

Hazelthorne ga zbunjeno pogleda:

– Nitko ne poznaje tog čovjeka.

– Koliko dugo je u Lincolnu?

– Gotovo dvije godine. Došao je nakon smrti Jakea Reesea.

– Što se dogodilo Reeseu?

– Mislim da je postao nepažljiv. Apaši su ga uhvatili i ostavili ga na suncu svezavši mu oko glave traku od sirove kože. Kad su ga našli, traka se već bila stegla i zarila u glavu.

– Kažeš da je postao nepažljiv? Nije li to malo čudno? Iskusni izviđač kakav je bio Reese odjednom postaje lakomislen i dopušta da ga uhvate.

– To zaista nije nalikovalo na njega, ako to želite reći. Nikad nije bio nepažljiv kad se oko njega vrzmao neprijatelj.

– Nakon toga je Shaver došao na njegovo mjesto?

– Da. Shaver je došao iz tvrđave Apache. Dogodilo se da u to vrijeme nije tamo imao posla.

– Je li oženjen?

– Ako mislite da zajednički život s Indijankom znači brak, onda jest. Barem je bio dok sam službovao u tvrđavi Apache.

– Kad je to bilo?

– Prije tri godine.

– Ima li djece?

– Dva dječaka. Nikad ih nisam vidio, a niti njihovu majku. Nikad nisu došli u tvrđavu. Držao ih je podalje, u indijanskom naselju.

Garcia se namršti. Narednik Hazelthorne je pokušavao prikriti zabrinutost, ali Garcia ga je suviše dobro poznao da to ne bi zamijetio, a mogao je otkriti i uzrok tome. Timova žena Lela bila je pralja u tvrđavi i

nije mu baš bila vjerna. Tim se bojao, i to s pravom, da će se spetljati s nekim još prije nego što on ode s odredom iz tvrđave.

– Je li to sve, kapetane? – zapita Hazelthorne.

Garcia kimne i Tim ode.

U sobi je vladala nesnosna vrućina i Garcia otvori prozor. Mislio je na Stephanie. Ako je imao pravo kad je zaključio da je drže kao taoca, onda je još živa, iako joj život nije nimalo lak jer će se prema njoj odnositi kao prema robu. Premda je izgledala nježna, bila je mnogo jača nego što se to u prvi mah činilo. Ako i izdrži psihički, neće joj tijelo izdržati, jer će je dotući nesnosna žega, oskudica vode i hrane i beskrajna jahanja, a da se ne spominje težak rad.

On sjedne i sklopi oči pokušavajući se uzalud prisjetiti njenog lika. Sjetio se koliko mu je u teškim borbama kod Andersonvillea ulijevala snage pomisao na nju. Bila mu je vrlo draga i zbog nje se možda nikad nije ni ženio. Ali sada je ona bila pukovnikova žena i bilo bi glupo još misliti na nju.

Mislio je da bi, kao većina oficira, trebao mrziti ovo mjesto, ali ipak nije. Volio je pustiti nju. Volio je njene prigušene boje na padinama udaljenih brda što su se prelijevale u zoru i opet pri zalasku sunca, miris kadulje što je rasla na oskudnom planinskom tlu. Volio je čak i vrućinu i pomalo se iznenadio shvativši da se, zapravo, veseli sutrašnjem putu. Borba je posao vojnika, a on je bio profesionalac.

I Hazelthorne se veselio su-trašnjem pohodu, ali je iz kape-tanove sobe izašao zabrinut. Želio je ići, ali je mrzio pomi-sao da će ženu morati ostaviti samu. Ljutito je odmahnuo gla-vom. Ionako bi pošla sa svakim tko nosi hlače i tu se ništa nije moglo izmijeniti. Ali teškoća je bila u tome što se on ipak bri-nuo, i za to je imao dva velika razloga. Prvo, još je bio zaljub-ljen u nju, a drugo, kad bi po-šla s nekim odmah su svi to znali, pa su mu se smijali iza leđa i, što je bilo još gore, žalili ga.

On priđe barakama i pozove vojnike što su stajali ispred njih.

— Sad pažljivo slušajte — reče on kad su ušli u baraku. — Sutra ustajemo u četiri sata, a krećemo u šest. Tko ne bude spreman, provest će u zatvoru trideset dana.

Odmah svi zažagore, a on se okrene i izađe. Njegova Lela je stajala naslonjena na jedan od stupova što su podupirali nad-strešnicu. Oko tijela joj je lepr-šala lagana pamučna suknja, a bluza joj je bila poluraskop-čana. Smješkala se jer su je promatrali momci iz obližnjih baraka.

— Pretpostavljam da si čula što se dogodilo pukovnikovoj ženi — reče Tim.

— Jesam.

Jedva se svladao da je ne udari što se tako razdrljila. Znao je da je to namjerno uradila.

— Tri konjičke čete krenut će sutra u zoru.

— Koje? — zapita ona.

— B, C i K — reče on, pita-jući se kako to da čovjek u isti

mah može poželjeti da udari ženu i da s njom vodi ljubav.

— Koliko dugo vas neće biti?

— Činilo se da ona samo misli na slobodu koju će imati kad on ode.

Uopće je nije briga kako mu je! On korakne prema njoj, lice mu obasja svjetlo što je prodi-ralo kroz obližnja otvorena vrata. S njenog lica nestade smiješka. On na trenutak spazi strah u njenim očima. Bio je oženjen sedam godina i nikad nije digao ruku na nju, a ona je bila sigurna da to ni sad neće učiniti.

Ušao je u sobu, uzeo smeđu bocu s police i nalio si piće. Ona je ušla za njim. Izazovno ga je gledala držeći ruke na bokovima:

— I tako su Indijanci ugra-bili pukovnikovu finu ženu.

Hazelthorne je znao na što ona misli kad je to rekla. Uži-vala je što sad, kad su je Indi-janci iskoristili, pukovnikova žena neće moći uživati svoje povlašteno mjesto u društvu.

— Možda će i po tebe doći dok nas ne bude — reče Tim.

— Samo će jedna jedinica ostati u tvrđavi. Voljela bi to, zar ne? Možda bi to bila jedinst-vena prilika u tvom životu da dobiješ sve muškarce koje zaže-liš.

Ona se usiljeno nasmijala i nije smogla snage da ga po-gleda.

Hazelthorne ispije jako piće, a onda nali je još. Lela je otišla u malu kuhinju i ondje zvek-kala loncima. On je bezvoljno pogledao van. Jedna muha mu lijeno obleti glavu, pa se spusti na uho. On ustane, vrati bocu na policu i izađe. Pas je laja-

njem odgovarao kojotu što je zavijao u daljini. Bili su mu tako poznati ovi noćni zvuci pustinje. S njegova lica polako nestane izraza napetosti.

V

Hiram Shaver je izašao iz pukovnikove sobe kad je zazvonilo za večeru. Pripalio je lulu. Pri svjetlu šibice lice mu je bilo tamno a oči bezizražajne, a ipak je sada bio pun oduševljenja. Prvi dio njegovog plana radio je kao sat. Apaši su uhvatili pukovnikovu ženu a da pri tom nisu izgubili nijednog čovjeka. Sutra će on voditi Detrickove ljude. Povest će ih do mjesta gdje je izvršen napad. Oni će pratiti tragove napadača i to će ih odvesti do napuštenoga velikog indijanskog sela, ali oni neće obraćati pažnju ni na što osim na tragove otmičara. Vrući dani će izmoriti i konje i ljude. Naći će vodu samo onda kad to Indijanci budu željeli, i to zato da se ne bi zbog toga vratili u tvrđavu. Kad bude posve iscrpljeni, naići će na zasjedu. Manuelito, apaški poglavica, neće imati mnogo posla jer će imati dvjestu boraca.

To je bio njegov plan. Ovaj trenutak je čekao dvije godine, još od onog dana kad su Detrickovi vojnici upali u malo indijansko selo i gotovo sve pobili, pa i njegovu ženu sa dva sina.

Jedan od preživjelih došao je u tvrđavu Apache i sve mu ispričao. On je odjahao u izgorjelo selo. Bijelci su mu se rugali zato što nije zakonski vjenčan, ali on je mnogo volio svoju ženu i djecu i bili su mu smisao života.

Selo u kojem je živjela njegova obitelj nije bilo u rezervatu, ali je bilo mirno i nije bilo razloga za napad na nj. Detrick ga je napao samo zato da bi novopečenim vojnicima pokazao što je to akcija.

Shaver se vratio u tvrđavu Apache. Uvijek je volio usamljenost, ali je svojom neprekidnom šutnjom i mrzovoljnošću sada izgubio i one malobrojne prijatelje koje je prije imao. Htio se osvetiti Detricku, ali nije znao kako. Bio je suviše daleko od Detricka. Da bi izveo ono što je naumio, dugo je jahao južno od utvrde Lincoln.

Hiram Shaver je volio Jakea Reesea sve dok nije poveo Detricka u selo gdje mu je živjela žena. Sad ga je mrzio isto koliko i Detricka. Čekao je dok se Reese nije udaljio od tvrđave nekoliko kilometara, a onda mu je prišao. Reese je bio iznenađen, ali se nije preplašio.

— Ne brini, Jake. Brzo ćeš umrijeti.

— Da, da, starim polako. — Reese sjaše i ponudi Shavera cigaretom. Shaver je uzme lijevom rukom, a desnom strelovito udari kamenom Reesea po glavi.

Kad se Jake osvijestio, bio je vezan. Lice mu je bilo okrenuto suncu. Nekoliko metara dalje sjedio je Shaver i pušio.

— Do vruga, zašto si ovo uradio? — zapita Jake. Tek je sad osjetio traku od sirove kože što mu je bila vezana oko glave. Sad mu je bila jasna Shirmova namjera, iako još nije znao zašto je to uradio. Osjećao je da se traka već polako počela sušiti i stezati.

Shaver ga je dugo gledao i ništa nije govorio, a traka se stezala sve jače i jače. Jakea je počela boljeti glava, ali znao je da to nije ništa prema onom što ga očekuje prije nego što umre.

— Sjećaš li se indijanskog sela kamo si poveo Detricka prije dva mjeseca? — napokon će Shaver.

— Arroyo Blanco? Dakako. Slučajno smo naišli...

— Znao si da mi je žena Indijanka? E, pa ona je bila tamo, a i moja dva sina. Svi su ubijeni zbog male vojničke vježbe.

Reese je znao da mu nema spasa. Kako Shaveru može dokazati da je pokušavao uvjeriti pukovnika da ne napada selo! Bilo bi uzalud moliti Shavera da mu poštedi život. Razmišljao je koliko će se traka stisnuti prije nego što izgubi svijest.

— Ti i ja se dugo poznamo. Znam da me ne želiš vidjeti živog ali, tako ti starog prijateljstva, skрати mi muke.

Shvatio je da govori u prazno. Ovo nije bio Hiram Shaver kojeg je on poznavao.

Reese sklopi oči i pokuša misliti na nešto drugo, samo da ne bi mislio na sve jaču bol.

Bol je već bila tako jaka da nije mogao misliti ni na što. Čvrsto je zatvorio oči jer mu je sunčevo svjetlo činilo muke još gorima. Čuo je nečiji krik, ali više nije mogao shvatiti da dolazi iz njegovih vlastitih usta.

Hiram Shaver je smotao još jednu cigaretu. Lice mu je bilo nepomično. Izgledalo je kao da uopće ne čuje užasne krikove čovjeka što se borio sa smrću.

Jake napokon izgubi svijest.

Shaver je ostao sjediti sve dok se Reese nije prestao trzati, a onda odjaše u tvrđavu Apache.

Znao je da će ga pozvati da zamijeni Reesea koji je radio u tvrđavi Lincoln, jer je u Apacheu od trojice skauta on bio najmanje omiljen. Tako je i bilo.

Ušao je u blagovaonicu, uzeo jelo i sjeo za stol, gdje je mogao biti sâm. Znao je zašto ga vojnici izbjegavaju. Premda nesvjesno, osjećali su njegovu mržnju prema njima.

Kad je večerao, krenuo je prema stajama. Shaver je imao tri konja. Pažljivo ih je pregledao, pa za sutrašnje jahanje odabrao niskoga debelog konja. Imao je gotovo nove potkove i bio je najizdržljiviji. Zatim je otišao do trgovca i kupio duhana za lulu, šibice, nešto metaka za revolver, suhog mesa i dvopeka. Odnio je stvari u sobu, izašao i sjeo ispod nadstrešnice. Za tjedan dana njegov plan će se ostvariti i svi će biti mrtvi osim njega. A možda će i on biti ubijen, no to i nije bilo važno. Ionako mu život nije ništa značio otkako je izgubio obitelj.

Shaver je uvijek bio usamljenik. Približavao se ženama samo da zadovolji svoju žudnju, a onda je prije sedam godina sreo mladu Indijanku. Nakon toga je svake godine provodio velik dio vremena s njom u indijanskom selu.

Shaver je dobro vidio kako bijelci naseljavaju Zapad i potiskuju Indijance. Poznavao je sve načine kako bijelci starosjediocima oduzimaju zemlju. Znao je da će Indijanci propasti i želio je da njegova dva

sina nađu svoj put u svijetu bijelog čovjeka.

Možda mu je obitelj značila tako mnogo baš zato što je bio usamljenik. A sad je više nema samo zato što je skupina vojnika imala malu vježbu gadanja. Ne, to nije mogao podnijeti.

VI

Pošto je Shaver izašao, pukovnik Detrick je još dugo nepomično sjedio. Bio je potpuno obeshrabren zbog Stephanie. Nije mu bilo ni na kraj pameti da se iza njene otmice skriva nešto drugo. Mislio je da će brzo izaći nakraj s Indijancima, jer su oni obično izbjegavali otvoreni sukob. Sutra će povesti svoje ljude jer se to od njega očekivalo nakon gubitka četvorice vojnika.

Što god Stephanie mislila o njemu, on nije bio bezosjećajan i hladan. Bio je nesretan zbog njene otmice iako ga je dovela u nepriliku. Zašto se uvalio u sve to? Nikad nije bio ženskar, premda nije bio ni svetac. Sve do prve bračne noći smatrao se posve zdravim muškarcem. Zacrvenio se sjetivši se toga. Nakon prve bračne noći ostavio je Stephanie i pobjegao. Tražio je premještaj. Nije mu bilo jasno zašto ga nije ostavila. Možda je baš sada htjela riješiti to pitanje: ili će živjeti kao muž i žena ili će se razvesti.

Sluga mu donese večeru, ali on je jeo tek toliko da nešto radi. Poslije se nije mogao sjetiti što je bilo za večeru.

Razmišljao je o njenim zarukama s Loganom. Sigurno se

nikad ne bi bila udala za njega da joj nisu javili o tobožnjoj Garcijinoj smrti. Pomalo se iznenadio kad je shvatio da on mrzi kapetana. Mrzio je Loganovu smirenost i sigurnost. Mrzio ga je jer je mislio da bi on možda bolje zadovoljio Stephanie. Svaki put kad bi ugledao Garciju, sjetio bi se vlastite nesposobnosti kao muškarca.

Detrick je za jedanaest godina svoga jalovog braka samo jednom pokušao s drugom ženom, s nekom prostitutkom. Možda je baš zbog tog straha opet zakazao. Činilo mu se da još čuje njen podrugljiv smijeh.

On tiho opsuje. Bio bi slobodan kad bi Stephanie bila mrtva. Ne, ne samo Stephanie nego i Garcia. Onda bi možda mogao zaboraviti.

Ali da li je zbilja želio njenu smrt? Da li bi je ostavio da umre u rukama Indijanaca? Ili bi je usred borbe sâm ubio? Nije znao. Možda bi dopustio da to urade Indijanci, jer je sumnjao da bi on to mogao učiniti.

A što s kapetanom Garcijom? Da li bi njega mogao ubiti u borbi? Ni njega ne bi mogao, ali to je ipak ovisilo o raspoloženju u kojem bi našao.

Detrick si natoči viski, pa još jedan, i još jedan...

U glavi mu se mutilo kad su do njega doprli povici. Sa čistine između nastambi čuli su se povišeni glasovi. Ustao je, uznemiren što je toliko popio, i nekako uspio doći do vrata. Svježi zrak ga malo otriježni. On pogleda u smjeru odakle su dolazili glasovi. Dvojica su se valjala po zemlji dok su ih ostali promatrali. Tučnjavu je

trebalo zaustaviti. Detrick krene pazeći da ne bi teturao. Kad je stigao, vojnici se odmaknu i on ugleda na zemlji Garcijina narednika Hazelthornea i narednika Fergusona, koji sutra nije trebao ići u potjeru. Iza te dvojice spazi Lelu kako ih promatra bez daha.

Detricku nitko nije trebao reći tko je izazvao tučnjavu. To je sigurno bila ona. Način na koji se ona odnosila prema vojnicima, koji mjesecima nisu vidjeli žensko stvorenje, jednog je dana morao dovesti do ovoga. Detrick se čudio što se to još prije dogodilo. Puno je vojnika bilo s njom na livadi što je služila za ispašu konja...

— Prestanite! — vikne Detrick, ali ga očito nitko nije slušao. I Hazelthorne i Ferguson su imali okrvavljena usta i noseve. Ferguson je imao mesarski nož. Kako li mu se samo našao u ruci? Možda mu ga je dodao netko od gledalaca.

— Prestanite, i to odmah! Jeste li čuli?! — činilo se da ga nitko ne čuje. Pred Detrickovim očima je titralo. Trebalo se umiješati i razdvojiti ih, ali kako će kad se jedva drži na nogama!

Ferguson je još držao nož u ruci. Obojica su ponovo pala na zemlju. Pukovnik i ostali su se ukočili. A onda se umiješao Garcia. Skočio je i pokušao uhvatiti Fergusonovu ruku u kojoj je bio nož, ali nije uspio i Ferguson okrzne Timovu lijevu ruku. Garcia napokon uspije čvrsto uhvatiti Fergusona i ovaj ispusti nož. U pomoć mu priskoči kaplar Delaney i oni podignu Fergusona na noge.

— Podite u svoju sobu, naredniče — naredi Garcia Hazelthorneu i ovaj ga odmah posluša.

Činilo se da Garcia nije zamijetio pukovnika.

— Odvedi Fergusona u zatvor — naredi on kaplaru. — A sad se svi razidite.

Ljudi se rasprše. Garcia tek sad ugleda Detricka:

— Kriva je ta prokleta Hazelthorneova žena, gospodine.

— Da — pukovnik je trenutak oklijevao. — Hvala, kape-tane — napokon reče i okrene se, obradovan što nitko nije zamijetio koliko je pijan i kako tetura. Uđe u sobu i zalupi vratima. On je morao zaustaviti tučnjavu! Kad je vidio da ne slušaju njegovu naredbu, morao se umiješati među njih. To je učinio Garcia, a on se pokazao neodlučan i mlakonja. Da li će tako biti i u potjeri? On ljutito opsuje i naliže sebi još jedno piće.

VII

Tim Hazelthorne uđe u sobu, pogleda ranu pri svjetlosti lampe i s olakšanjem otkrije da nije ozbiljna iako je krvavila. Uzme komad čiste tkanine, razdere je i preko rane prelije malo tekile.

Uto uđe Lela. Bez riječi uzme komade tkanine i počne mu povezivati ruku.

U njemu je kipjelo. Ona ne podiže pogled.

— Kurvo!

Šutjela je. Kad je povezala ranu, odmakla se i pogledala ga izazovno. Bluza joj je još uvijek bila napola raskopčana. Hazelthorne stisne zube i natoči si piće.

– Ponašaj se malo skromnije ili ću te smlaviti kad se vratim.

– Skromnost je za ishlapjele stare cure – reče ona podrugljivo se smješkajući. – Zar ja izgledam kao stara ishlapjela cura?

Hazelthorne je znao da ga izaziva.

– Ti zbilja hoćeš da te izmlatim! – Pitao se zašto joj to treba. Zar baš hoće da je istuče? Nije mogao vjerovati da baš to hoće. Zašto bi ga inače ovako izazivala? – Što ti je, zaboga? Zašto si takva? Što želiš od mene?

S njenog lica nestane podrugljiva izraza. Sad je bilo puno gorčine i bijesa. Htjela je nešto reći, ali je odustala.

– Hajde, reci – uporno će on.

– U redu, reći ću. Ti misliš da žena voli ovo mjesto što je i bogu i vragu iza leđa! Ovdje je vruće gore nego u paklu. Cijelo vrijeme samo kuham i perem prljavo vojničko rublje. Žena ovdje ostari prije vremena zbog ovoga nesnosnog sunca.

– Ostali su zadovoljni. Zašto ne bih bio i ja?

– Mogao bi tražiti premještaj na istok. Ali ti to nećeš! Ti voliš biti ovdje. Budem li ovdje dočekala starost, onda želim uzeti sve što mi život pruža! Ako su to muškarci, onda ću imati sve koje poželim. Sad reci nešto, Time Hazelthorne.

Tim ju je namršteno gledao. Još se nije bio smirio od one tučnjave, a sad ga ona još i ovako otvoreno izaziva. Nije-dan pravi muškarac ne bi to mogao podnijeti.

– Hajde, udari me ako ho-

ćeš! – vikne ona drsko i izazivački.

Udarilo ju je. Šakom u usta. Ona zatetura prema vratima. Gledala ga je u nevjerici, dok joj je iz usta curila krv.

U braku su bili već sedam godina i sad ju je prvi put udario. Bilo mu je žao. Želio joj je prići i reći koliko mu je žao, ali mu to ponos nije dopuštao. Bila je kriva. Mučila ga je preko svake mjere. Ako se sad ponizi, još će ga više omalovažavati i sramotiti.

Dugo ga je netremice promatrala ne pomaknuvši se, a kad je vidjela da je više neće tući, počne vriskati i psovati.

Galama privuče stražara, i on pozove Garciju. Logan uopće ne obrati pažnju na nju i njena okrvavljena usta već pregleda Timovu ruku.

– Povedi narednika bolničaru – naredi stražaru. – Ako rana nije ozbiljna, neka ostane u zatvoru do jutra.

Lela je dugo stajala u predvorju gledajući za njima, a onda je ušla u sobu i zatvorila vrata premda je bilo vruće. Sjela je i dugo gledala u prazno.

Tim ju je pitao što želi od njega. Sad se to i sama pitala. Jedino je znala da želi otići odavde. Niz obraze joj poteku suze i ljutito stisne šake. Ne, smije plakati! Ne, ne smije plakati. Ona se baci na krevet i zarine glavu u jastuk, ali jecaje nije mogla zaustaviti.

Tim odlazi u zoru. On je vjerovao da su Indijanci oteli gospodu Detrik kako bi udaljili vojsku iz tvrđave. Možda ima pravo, a možda i nema. U svakom slučaju, on sutra odlazi i

na putu će se sjećati samo njihove svade. Kad se vrati, neće vjerovati da ga za to vrijeme nije nijedanput prevarila. Ako se vrati! S gorčinom pomisli kako će je vratiti na istok ako on pogine. Pa, zar mu nije rekla da to želi više od svega?!

Ona ustane i obriše suze. Još je jecala. Željela mu je reći koliko joj je žao. Znala je da je to sada nemoguće. Kapetan Garcia, junak dana, to nikako neće dopustiti. Izazvala je suviše neprilika.

Ali Tim se mora vratiti ujutro i uzeti stvari potrebne za put. Moći će s njim razgovarati nekoliko minuta, samo što će on ujutro biti još srditiji jer neće moći zaboraviti kako je pred svima napravila od njega budalu. Ipak, pokušat će. Nije mogla zamisliti život bez Tima Hazelthornea.

Redov Bruce Jenkins nije nikako mogao zaspati. Tek je navršio osamnaest godina i nikad nije bio u borbi, čak ni u tučnjavi.

Bio je prestrašen, iako to nije htio pokazati. Radit će ono što se od njega traži. Primao je malu vojničku plaću, a sutra će je početi i zarađivati.

Jenkins je, kao i ostali, vidio mrtve vojnike u kolima što su ih napali Indijanci. Nikad neće zaboraviti lica mrtvih drugova. Znojio se i drhtao. Oko dva sata ujutru čovjek što je ležao u krevetu pokraj njegovog naglo ustane i smota cigaretu. Bio je to redov Buck Hutchcroft.

I Jenkins ustade. Bilo mu je

lakše kad je vidio da nije budan samo on. Hutchcroft mu pruži duhan:

– Jesi li preplašen?

– Zar se to tako vidi?

– Da nisi, s tobom ne bi bilo nešto u redu. To se događa svakom novopečenom vojniku.

– Jesi li i ti prestrašen?

– Uh! Čekam već cijelu godinu da se uhvatim ukoštac s tim prokletim divljacima. Prije nego što sam došao, ovamo imao sam djevojku koja je živjela na ranču blizu Tucsona. Ja sam radio za neku trgovačku tvrtku i želio sam se vjenčati, ali ona je smatrala da je još suviše mlada. Onda su došli Apaši i ubili nju i cijelu njenu obitelj. Tada sam odlučio da ostatak života provedem osvećujući se Indijancima. Sada sam vojnik jer sam mislio da ću tako imati najviše prilika da ostvarim svoj naum, a još nisam ubio nijednog. Ali sutra...

Jenkinsa je sad bilo manje strah. Čuo je za onaj napad na Arryo Blanco, mirno indijansko selo. To bi bilo nešto slično kao i napad na ranč Hutchcroftove djevojke, no on ne mora razmišljati o tome tko je pravedan a tko kriv. Imat će dovoljno posla spašavajući živu glavu.

VIII

Bilo je još posve mračno kad je odjeknula budnica. Odmah zatim začuli su se glasovi ljudi koji su pripadali vodovima B, C i K. Užurbano su se pripremali za polazak. Trideset minuta poslije odjeknuo je poziv na doručak.

Poslužitelj donese Hazelthorneu doručak, a onda pode po

njegove stvari. Hazelthorne nije spavao cijelu noć i još je bio vrlo ogorčen i ljutit na svoju ženu. Nije se namjeravao pomiriti s njom prije polaska.

Nakon doručka pušten je iz zatvora. Upozoren da ne prilazi svojoj ženi, on se zaputi prema štalama.

Nebo je na obzorju počelo blijedjeti kad su se tri puka počela postrojavati na čistini. Bili su naoružani puškama što su mogle opaliti samo jedanput. Zašto vojska na granici nije bila naoružana karabinima što su mogli opaliti više puta? Nitko to nije znao. To je bilo tipično za armiju.

Među promatračima je stajala Lela crvenih očiju, tražeći pogledom Tima među mnoštvom konjanika. Ferguson je još bio u zatvoru. Garcia dojaše do Hazelthornea:

— Kako je danas tvoja ruka, naredniče?

— Dobro, gospodine. Ne boli me jako.

— Što je rekao bolničar? Možeš li ići s nama?

— Mogu.

— Oprosti se sa svojom ženom, Hazelthorne.

Bila je to naredba i Hazelthorne je znao da je mora izvršiti. Molećivo pogleda Garciju, ali ovaj je bio nepopustljiv. On okrene konja i pride Leli.

— Kapetan mi je naredio da se pozdravim s tobom.

Njene se oči napune suzama.

— Oprosti mi, Time — reče ona jedva čujno. U glasu joj nije bilo ni traga sinoćnje po-drugljivosti.

On je nesigurno pogleda. Najradije bi sjahao i čvrsto je zagrlio, ali je znao da ih svi gle-

daju i zato samo reče:

— Tražit ću premještaj kad se vratim.

Niz blijedo lice joj poteku suze, ali se ipak uspije nasmijeti.

— Zbogom.

— Zbogom, Time.

Detrick izađe iz svoje sobe i uzjaše konja što je čekao, a onda promotri postrojene konjanike, kola s hranom i bolnička kola. Iza njih je bilo tridesetak mazgi što su trebale preuzeti teret ako se onesposobe kola.

Shaver se pridruži pukovniku. Iza njih su jahali Garcia i Hazelthorne, a za njima vodovi C, B i K. Na začelju su išla kola i mazge.

Lela je gledala za njima sve dok ih nije skrio oblak prašine, a onda uđe u sobu i zatvori za sobom vrata.

Zašto se ponašala kao prostitutka? Nije mogla naći odgovor. Sve što je napravila bilo je spontano, bez razmišljanja, sve u nadi da će tako bocnuti Tima. Kad je htjela privući njegovu pažnju, napravila bi ga ljubomornim. To je uradila i prošle noći, ali što se samo izrodilo iz toga!

Ona zapravo nije znala što hoće i što je čini nezadovoljnom. Možda je vidjela kako mladost prolazi mimo nje pa je htjela zaustaviti vrijeme i uzeti nešto od života, koji nije lijepo proživjela i koji možda nikad neće moći izmijeniti. Jedino je bila sigurna da mrzi ovu pustinju, vrućinu i usamljenost ove tvrđave. Nije bila u gradu ot-kako je stigla ovamo. Odavno nije kupila novu haljinu, a i da

i jest, nije bilo prave prilike da je cbuče.

Tim je imao svoje prijatelje i svoj posao. Ona je imala ova četiri zida, peć, korito za pranje rublja i vani užad za sušenje.

Da su možda imali dijete... ali nisu, i želja im u tome nije mnogo pomogla. Nije znala tko je kriv za to. Mislila je da za to nije kriv Tim. Pa bio je tako snažan i zdrav. Vjerojatno je u nje nedostatak.

Rekao je da će tražiti premještaj kad se vrati. Ako se vrati.

Pukovnik Detrick je vodio kolonu brže nego što su teretna kola mogla ići, ali je znao da će izgubiti prilično vremena razgledavajući mjesto gdje je izvršen napad, a za to vrijeme kola ih mogu dostići.

Bolnička i teretna kola sve su se više udaljavala, ali mazge su pratile kolonu bez zaostajanja.

Bilo je gotovo deset sati kad su stigli do mjesta gdje su napadnuta kola. Shaver pode naprijed, a Detrick i Garcia mu se pridruže.

Shaver sjaše i polako počne pratiti tragove. Neko vrijeme provede na mjestu gdje su prije stajala napadnuta kola, ali naokolo su bili samo tragovi što ih je Roark ostavio kad je dovlačio mrtve vojnike.

Ipak, na rubu ceste nađe ono što je tražio. Pozove pukovnika i Garciju i pokaže im trag cipele Stephanie Detrick.

— Ovdje je uzjahala na jednog od konja poginulih vojnika.

— Znači li to da je nisu silo-

vali? — zapita Detrick.

— Čini se da je tako.

— Možeš li kazati koliko ih je bilo?

— Bilo ih je otprilike koliko je rekao Roark.

— Je li to mnogo za uobičajena jahanja Apaša?

— Prilično.

Garcia nije volio davati prijedloge jer je osjećao da bi ih pukovnik mogao odbiti zato što dolaze od njega, ali iapk reče:

— Pukovniče, kola još nisu stigla. Zašto ne predložimo Shaveru da istraži otkuda su Indijanci dojahali?

— To nije važno. Bitno je kamo su pošli.

— Moglo bi biti zanimljivo i otkuda su došli, pukovniče. Možemo doznati da li su ovdje čekali nailazak kola s gospodom Detrick ili su slučajno naišli.

Detrick se namršti, ali kimne glavom. Garcia pogleda Shavera. Bio je iznenađen otkrivši nezadovoljstvo na njegovom licu. Shaver je uzjahao i bez riječi podbo konja, a Garcia je pošao za njim. Tek je tada shvatio da to radi samo zato što nije vjerovao da bi Shaver rekao istinu.

Shaver je našao trag i pošao za njim. Kad su se udaljili od ceste gotovo cijeli kilometar, našao je mjesto gdje su Indijanci čekali dolazak kola. Okrenuo se Garciji:

— Imali ste pravo, kapetane. Očekivali su nailazak kola.

— Možeš li saznati koliko su dugo čekali? — I on je pratio tragove. Otkrio je tri logorske vatre i mnogo otisaka konjskih kopita u promjeru od pedese-

tak metara. Zaključio je da su čekali nekoliko dana. Ipak, htio je čuti što će Shaver dalje reći.

Shaver ga je dugo promatrao i napokon rekao:

– Pregledali ste iste tragove, kapetane. Bili su ovdje nekoliko dana.

– To znači da su znali za dolazak gospode Detrick. Upravo su nju čekali.

– Tako je.

– Zašto? Žele li nas navesti da pođemo za njima?

– Možda.

– Znači da nam spremaju zasjedu ili namjeravaju napasti tvrđavu dok glavnina vojske nije u njoj.

Shaver slegne ramenima.

– Što vi mislite? – ustrajao je Garcia.

Shaver ga je gledao bezizražajna lica:

– Istinu govoreći, ni jedno ni drugo. Apaši ne vole otvorenu borbu s konjicom, ali od te dvije mogućnosti mislim da bi izabrali napad na utvrdu.

Garcia kimne.

– Sad ćete to reći pukovniku.

Odluka mora biti Detrickova, a Garcia je znao što će on odlučiti. Sigurno neće odustati od potjere.

Shaver odjaše prema čelu kolone, a Garcia krene polako za njim. Bio je zbunjen. Shaver je imao pravo. Apaši nisu voljeli otvoren sukob, ali sad se činilo da baš to žele, iako ne odmah nego poslije, i to na mjestu i u vrijeme koje oni izaberu.

Kola su se polako približavala, iako su još bila udaljena više od pola kilometra. Detrick izda zapovijed za pokret. Oko

podneva su stigli do mjesta gdje su Indijanci prenoćili.

– Vide se tragovi gdje je gospoda Detrick sišla, ali nigdje nema tragova da su je mučili. Morala je nositi drva, ali to rade i njihove žene – reče Shaver pošto je pregledao napušteni logor.

Garcia odahne. Sad je tek shvatio s koliko je nestrpljivosti čekao što će Shaver reći. I Detricku je bilo lakše.

– Onda je valjda neće silovati kad to prije nisu uradili? – primijetio je.

– Mislim da imate pravo, pukovniče – potvrdi Shaver.

– Prema tome, oteli su je samo zato da bi nas prisilili da krenemo u potjeru za njima.

Shaver kimne gledajući netremice pukovnika.

– Vjerojatno.

Garcia je zamijetio Shaverovo zadovoljstvo. Shaver je znao da pukovnik vjeruje kako će tri konjička voda lako razbiti Indijance. Znao je također da Detrick nije mogao drugo nego da ih prati sve dok ih ne stigne i izbavi svoju ženu živu ili mrtvu.

IX

Logan Garcia bio je u nedoumici. Kako su Apaši znali da će doći gospoda Detrick? Pretpostavljao je da su to doznali od nekoga iz Lordsburga, tko je znao koga čekaju vojnici s bolničkim kolima, no to sad i nije bilo važno. Važno je da je napad Indijanaca uspio. Namamili su konjicu da pode za njima i po svoj prilici su imali nešto na umu. Vjerojatno će postaviti zasjedu, ali Garcia je bio siguran da oni neće napadati.

sti sve dok ne budu sigurni da će pobijediti.

Nastavili su put sve do zalaska sunca, a onda Detrick naredi da se zaustave. Kad su zbrinuli konje, vojnici nešto pojedu i spremne se na počinak. Garcia je još neko vrijeme ostao budan i mislio na Stephanie. Zamijetio je njen šešir u bolničkim kolima što su se s mrtvim vojnicima dovukla do tvrđave. Znači da nije imala ništa na glavi i da će je sunce dobroano pržiti. Tako neće moći dugo izdržati.

Bio je još mrak kad se probudio. Već je svitalo kad su ponovo krenuli. Koliko su sada stari njihovi tragovi? Da li se udaljavaju? – pita pukovnik Shavera.

Shaver bez riječi podbode konja i odjaše petsto metara dalje kako bi bolje pogledao tragove a da pritom ne zadržava kolonu. Kad su mu se približili, Detrick ga je upitno pogledao.

– Još su prilično daleko, pukovniče, ali mislim da ćemo brzo naći mjesto gdje su noćas logorovali.

– Znači li to da im se približavamo?

– Držimo razmak. Ne približavamo im se i ne udaljavamo.

Detrick zadovoljno kimne.

Sad su jahali prema jugozapadu. Činilo se da će dan biti vruć kao i jučerašnji.

Narednik Hazelthorne ja je hao pokraj kapetana Garcije. Bio je namrgoden. Garcia je znao da razmišlja o svojoj ženi. Htio ga je uvjeriti kako ne treba da bude zabrinut, ali znao je da to ne bi koristilo, a osim toga, on nema pravo mije-

šati se u Timov privatni život.

Sredinom jutra Hazelthorne napokon progovori:

– Kad ćemo se vratiti, kape-tane?

– Za tjedan ili dva. Zašto?

– Pa, pozdravio sam se sa svojom ženom kako ste mi bili naredili. Svi su nas gledali, pa nije ispalo baš kako treba, ali mislim da smo se razumjeli. Trebao bih tražiti premještaj na istok čim se vratimo. Htio bih znati da li ćete mi odobriti.

– Hoću, naredniče. Učinit ću sve da i pukovnik pristane, iako nisam obradovan što ćeš otići.

– Hvala, gospodine. – Tim je izgledao kao da mu je pao teret sa srca. Nakon nekoliko trenutaka doda: – Ne čini li vam se da nas ti Indijanci mame u stupicu?

– Čini mi se. Ne bismo morali biti iznenađeni ako se to dogodi.

Sad je Logan bio namršten umjesto Hazelthornea. Dakle, još je netko sumnjao da ih čeka klopka.

Malo dalje u koloni redovi Jenkins i Hutchcroft jahali su jedan pored drugog. Jednoličnost dugog jahanja nekako je uspjela odagnati Jenkinsov strah, ali on se još i sad pitao kako će se ponašati kad dođe do sukoba s Indijancima.

Nijedan vojnik nije mogao vidjeti tragove Idnijanaca zbog onih koji su jahali ispred njih. Nisu mogli vidjeti koliko su ti tragovi jasni i vidljivi, pa nisu ni pomišljali da bi ih mogla čekati zasjeda.

Malo prije podneva stigli su do noćnog logora napadača. Shaver pogleda okolicu i po-

novo izvijesti pukovnika da je Stephanie živa, ali su je ponovo tjerali da skuplja drva.

Garcia ga je slušao promatrajući pukovnikovo lice. Detrick ničim nije pokazivao što osjeća i o čemu razmišlja.

Pošto su pregledali napušteni logor, kolona ponovo krene za tragovima, sada starim samo pola dana. Nastavili su put prema jugozapadu. Indijanci su bili zašli u planine i Garcia je znao da nisu daleko od Tucsona. Sad su sporije napredovali, jer su se kola s hranom i ostalim potrepštinama teško kretala po kamenitom i neravnom tlu. Napokon predvečer pukovnik naredi da se zaustave i pričekaju kola što su zaostala.

Shaver nije rasedlao konja kao ostali i vidjevši to, Garcia također ostavi svoga konja osedlana. Htio je vidjeti što Shaver namjerava.

Izviđač povede konja do vode i napoji ga. Onda se i on napije, uzjaše i krene za tragovima.

Garcia je čekao dok mu se Shaver nije izgubio iz vida, a onda krene za njim nadajući se da pukovnik neće zamijetiti njegov nestanak. Obišao je prvi zavoј na stazi upravo u trenutku kad je izviđač zaobišao slijedeći.

Nije bilo ničega sumnjivog u tome što Shaver navečer kreće za tragovima koje su slijedili. Garcia se pitao zašto uopće ide za Shaverom i zašto je počeo sumnjati u njega. Shaver ne radi ništa neuobičajeno. Da li je očekivao da će otkriti kako je Shaver skovao urotu s Indijancima? Odmahnuo je gla-

vom. To je bilo nemoguće. Cini se da je Shaverova žena Indijanka i da s njom ima dvoje djece, ali on već godinama prima vojničku plaću i zašto bi sada proigrao povjerenje? Što onda očekuje? Garcia zaustavi konja. Osjećao se glupo. Što ako Shaver otkrije da ga slijedi? Kako će mu to objasniti?

Upravo se htio okrenuti kad ugleda Shavera kako mu prilazi.

— Tražite me, kapetane?

Garcia pokuša da ne ispadne glup:

— Samo sam htio vidjeti da li ste nešto našli.

— Jeste li sigurni da ste upravo zato krenuli za mnom?

— A što bi drugo moglo biti?

— Možda mislite da ja šurujem s Indijancima?

— Je li to istina? — Garcia nije vidio razloga zašto bi okolišao. Sumnjao je u Shavera, iako nije znao zašto.

— Ne mislite valjda da bih vam rekao ako i jesam u dogovoru s njima?

— Dakako da ne biste.

Neko vrijeme su se napeto promatrali.

— Zar mislite da bi tih dvadeset pet Indijanaca moglo postaviti zasjedu ovolikom broju vojnika?

— Mislim da ih neće još dugo biti samo dvadeset pet.

— Slažem se s vama kapetane — Shaver zastane. Pogled mu se ukočio na Garciji. Napokon progovori: — Da sam na vašem mjestu, ne bih više nikoga uhodio. Čovjek mog zanimanja je vrlo oprezan i katkad vrlo brz. To mu je najvažnije ako se želi održati na životu. Puca bez razmišljanja u svaki

sumnjivi pokret. Ako ga netko iznenadi, za tren oka može biti mrtav.

Garcia ga čvrsto pogleda u oči.

— Mene neće ubiti, gospodine Shaver.

X

Stephanie Detrick je bila gotovo potpuno iscrpljena. Nikad se u životu nije osjećala tako umornom i jadnom. Sedlo joj je potpuno oderalo bedra. Nije se mogla ni pomaknuti a da ne osjeti jaku bol, koža joj je bila spržena i puna mjehurića. Usne su joj se raspucale i sad su krvarile. Kad su stigli do drugog prenoćišta, ona poželi da je Indijanci odmah ubiju i da budu svršene njene muke. Kad je sjahala, nije mogla stati na nogama od iznemoglosti. Ležala je ne mareći što će joj sada uraditi Indijanci.

Nitko nije obraćao pažnju na nju. Valjda su shvatili koliko je iscrpljena i da im večeras neće moći skupljati drva. Ipak, znala je da je neće pustiti da umre. Postojao je razlog zašto su je povelj sa sobom, a mrtva im ne bi ništa koristila. Sad se osjećala malo bolje. Ovo nepomično ležanje joj je pomoglo i ona podigne glavu.

Očigledno su Indijanci željeli da vojska krene za njima, a to znači da je njen suprug već pošao u potjeru. Znala je da će je Indijanci ubiti čim im više ne bude korisna. Zato, ako želi preživjeti, a to je željela unatoč trenutačnoj malodušnosti, mora se čuvati i ne klonuti duhom kako bi se, kad dođe vrijeme, mogla spasiti.

Ona ustade, rasedla konja i skupi dva naramka drva, a onda opet padne. Jedan od Indijanaca donese joj vode. Lice mu je u isti mah odražavalo i mržnju i poštovanje. To joj je davalo snage. Ti Indijanci su je oteli, ubili vojnike, ali ipak, gođilo joj je saznanje da je položila njihov ispit izdržljivosti.

Malo poslije isti joj Apaš donese malo mesa. Kad je pojela, otparala je komad podsuknje i pričvrstila ga oko glave tako da joj je jedan dio tkanine prekrivao lice kako bi ga zaštitio od sunca.

Jedan je Indijanac još prije nekamo odjahao. Vjerojatno je izviđao gdje se nalazi vojska. Vratio se kad se počeo spuštati mrak i odmah počeo brzo govoriti na grlenom apaškom jeziku. Svi su se smijali kad je završio, a onda pošli spavati.

Stephanie je cvokotala. Nije znala da li je trese groznica ili je to od velike razlike između dnevne i noćne temperature. Prošla su pola sata. Napokon ustane jedan od Indijanaca i dobaci joj smrdljivi pokrivač što se obično prebacivao preko konja. Ona ga uzme, pokrije se i odmah zaspe.

Činilo se da je prošlo samo nekoliko minuta prije nego što ju je netko udario nogom i strgnuo pokrivač s nje. Jedan od njih prebacio je sedlo preko njenoga konja.

Ona s naporom uzjaše. Kad su krenuli, gotovo krikne od bola. Znala je da ne smije vikati, jer joj ionako nitko neće pomoći, a osim toga, izgubit će i ono malo poštovanja što ga je sada uživala.

Dok je jahala, otparala je još

komad podsuknje kako bi od sunca zaštitila ramena i ruke. Sad joj je bilo malo lakše.

Bilo je znatno teže jahati nego jučer, jer su se penjali po kamenitim obroncima planina. Sredinom popodneva stignu u oveće indijansko selo. Računala je da ima više od sto pedeset šatora od pruča, a to je značilo da je bilo nastanjeno već duže vrijeme. Naokolo su trčala djeca. Žene su nekamo žurile. Stephanie zamijeti da se svi spremaju napustiti selo, jer su im konji bili teško natovarjeni.

Svi odmah opkole Stephanie i svoje sunarodnjake koji su je zarobili. Svi su nešto uzbuđeno govorili i znatiželjno je promatrali. Ljudi iz njene pratnje napune čuturice vodom i opskrbe se suhim mesom. Neki od njih sjašu i izgube se u gomili, drugi stanu u sjenu kržljivih stabala, a ostali nisu ni sjahali već su čekali da se vrate ostali. Nitko joj nije dao znak da sjaše i ona ostane u sedlu. Tako se osjećala sigurnijom, a osim toga, pretpostavljala je da će uskoro ponovo krenuti.

U selu su se zadržali nešto manje od pola sata, a onda ponovo krenu. I ostali su napuštali selo. Išli su u raznim smjerovima.

Upravo je namjeravala otkinuti još komad podsuknje kako bi se što bolje zaštitila od sunčevih zraka, kad joj pride jedan Indijanac, otrgne joj ga i objesi na suhu granu što se našla na stazi. Kad se okrenula, vidjela ga je kako leprša. To će odvesti konjicu putem kojim su oni pošli. Tako neće krenuti za nekom od skupina

što su napuštale selo. A možda ih vodi i u klopku. Pitala se da li će još biti živa kad Indijanci postave zasjedu i napadnu vojnike.

* * *

Sredinom jutra konjica stiže u napušteno selo. Detrick, Shaver i Garcia odmah spaze komad tkanine što je lepršao na vjetru obješen o suhu granu. Pukovnik zaustavi kolonu. Garcia je ostao s Detrickom, a Shaver je pješice pretraživao selo. Vratio se za petnaestak minuta:

— Jučer poslije podne svi stanovnici sela raspršili su se kao prepelice.

— S kojom skupinom je otišla gospoda Detrick? Da li je s onom koja je pošla stazom na kojoj je komad tkanine, ili je to samo mamac?

— Ne bih znao reći sve dok ne nađemo mjesto gdje su prenoćili, a to ne bi trebalo biti daleko.

— Zar to ne možete saznati iz tragova?

— Mogu samo reći da je njen konj išao tim smjerom, ali ne znam da li ga ona još jaše.

— U redu. Idemo.

Kad je teren postao kamenit i neravan, kola s teretom još su se više udaljila.

Garcia je sumnjičavo promatrao Shavera. To što je imao ženu Indijanku i s njom dvoje djece, moglo bi značiti da je povezan s Indijancima i da u dogovoru s njima želi navesti vojsku u zamku. Garcia se u neku ruku slagao s Detrickovim mišljenjem da tri konjička voda mogu izaći nakraj s Indi-

jancima, ali to je ipak ovisilo o tome da li će u vrijeme kad počne sukob vojnici još biti dobro naoružani i opskrbljeni i bez dovoljno hrane, a konji umorni?

Već su sada kola s opskrbom i lijekovima bila prilično daleko. Vjerojatno će ih stići do noći, ali ako nastave ići po ovako neravnom terenu, morat će ih ostaviti.

Prošlo je nešto manje od jednog sata kad Shaver, koji je išao pedesetak metara ispred njih, naglo stane, sjaše i počne pregledavati tlo, a onda se vrati pukovniku:

– Ona je dobro, pukovniče. Ostavila je tragove kad su zastali da se odmore.

– Hvala – Detrick je oklijevao, a onda upita: – Da li ćemo nastaviti potjeru za ovom malom skupinom ili ćemo, kako Garcia očekuje, upasti u stupicu?

– Sad mi se ne čini da nam spremaju zasjedu, pukovniče. Mislim da je ta grupica slučajno naišla na kola i da su bez razloga povelj vašu ženu sa sobom. Treba da se brinemo o tih dvadeset pet Indijanaca.

Garcia im pride. Čuo je razgovor i zato reče:

– Ako je tako, zašto se ne ponašaju prema njoj kao i prema svakoj zarobljenoj bijeloj ženi?

Shaver slegne ramenima.

– To je smiješno. Toliko Indijanaca i samo jedna bijela žena. Ako su je željeli kao robinju, zašto je nisu ostavili s ljudima iz sela?

– Ne, mogu Indijancima čitati misli – lukavo će Shaver.

– Čini mi se da mi i ne tre-

barno izviđača, pukovniče – reče Garcia. – Svako od nas može pratiti ove tragove bez po muke. Kao da žele da ih ne izgubimo. Obojica znamo kako je teško pronaći indijanski trag kad ga žele prikriti.

– Što mislite o tome? – Detrick će Shaveru.

– Ne znaju da ih pratimo i zašto bi onda trebali brisati tragove? Valjda su mislili da su i Roarka ubili.

– A zašto su onda nestali svi stanovnici sela? – zapita ponovo Garcia.

Shaver pogleda pukovnika:

– Pukovniče, želite li da ostanem u vašoj službi? Ako želite, odmah ću otići.

Garcia je znao da za njih povratka nema ako Shaver sada ode. Ako ih napusti, on će sigurno otići Indijancima. Garcia je osjećao da je Shaver izdajica i da ih vodi u klopku, ali nije imao dokaza, a kad bi ih i imao, bilo bi bolje da Shavera zadrže još neko vrijeme.

– Želimo da ostanete, gospodine Shaver – reče Detrick, a onda pogleda Garciju: – Ne smijete više postavljati pitanje o Shaverovoj lojalnosti! Je li jasno!?

– Da, gospodine – kimne Garcia, iako je još bio sumnjičav. Nije smio ništa pitati Shavera, ali zato će pratiti svaki njegov korak. Možda tako dozna kad će ih napasti Apaši.

To će se zacijelo dogoditi kad vojnici i njihovi konji budu posve iscrpljeni pa postanu lak plijen.

XI

Indijanska se staza penjala uz padine beskrajnih, surovih i

pustih planina.

Detrick je shvatio da se kola s hranom, vodom i lijekovima neće moći kretati po tom teškom terenu i stoga pošalje dvanaest vojnika da ih čuvaju do prvog izvora vode gdje će čekati povratak glavnine.

Garcia je bio sve uznemireni, ali to nije zamjećivao kod Detricka.

Vojnici su bili prilično umorni. Bilo im je vruće i polako su počeli pokazivati znakove razdraženosti. Njihovi konji su se pjenili od dugoga i napornog uspinjanja. Neki su se još tresli i nakon kraćeg odmora što ga je pukovnik odredio. Većina je stajala pognutih glava. Nisu ni pokušavali pasti krzljivu travu.

Garcia se vratio svom konju. Hazelthorne ga je bio rasedlao i sad mu je timario leđa. Garcia je zapazio Hazelthorneovo nastojanje da svi istimare svoje konje.

— Još nekoliko takvih dana i konji će biti ni za što — reče Hazelthorne.

Garcia je isto mislio, ali samo tvrdo odvratio:

— Indijanci također trebaju vodu.

— Ali ne koliko mi. Kad im se konji izmore, oni napadnu nečiji ranč i ukradu svježe i odmorene. Onda ubiju iscrpljene i dio mesa spremе kao zalihu za sebe.

Garcia ne odgovori. Indijanci su na najbolji mogući način naveli vojsku da pođe za njima. Pošto je zarobljena njegova žena, pukovnik jednostavno nije mogao prekinuti potjeru. Dapače, on će ići mnogo dalje nego što bi inače

smatrao razboritim. Zapravo, on će ići sve dok ljudi više ne budu sposobni za borbu, a na to Indijanci čekaju.

Da je na pukovnikovu mjestu, Garcia bi također ovako postupio. Život Stephanie ovisio je o njima. Ako se sad vrate, Indijanci će je odmah ubiti jer im više neće trebati.

Nakon jednosatnog odmora, pukovnik naredi pokret. Išli su sve dok sredinom popodneva nisu naišli na usku dolinu kojom je protjecao potočić. Konji odmah počnu glasho srkati, ali su ih vojnici ubrzo odmakli od vode jer bi ih previše tekućine onesposobilo. Odmorili su se pola sata, a onda krenuše uskom travnatom dolinom prema jugu i za pola sata naiđu na mali napušteni ranč. Tek je nekoliko malih crvenih kokica čeprkalo po dvorištu.

Vrata tora bila su otvorena. Bradati sredovječni čovjek ležao je odmah iza njih, lica okrenuta suncu. Na grudima mu je bila velika crvena mrlja.

Shaver sjaše i uđe u kolibu.

— Nema nikoga, pukovniče — reče kad se vratio, a zatim pođe do obora i pogleda tragove: — Indijanci su odveli dvanaestak konja.

— Sahrinite tog čovjeka — naredi Detrick Garciji.

Kad su ga sahranili, sunce je već bilo na zapadu. Kolona ponovo krene. Desetak kilometara dalje spaze na milju daleko drugu kolibu. Pukovnik je znao da ni taj ranč nije pošteđen. Apaši su uništili i ubili sve što im se našlo na putu.

Zelenilo ove male doline je ipak malo osvježilo konje. Tu i

tamo iščupali bi busen trave. Garcia pride pukovniku i Shaveru koji su zajedno jahali:

— Pukovniče, na ovom ranču ćemo sigurno naći još ubijenih. Možemo poslati nekoliko ljudi da ih zakopaju, a mi bismo mogli nastaviti put. Večeras bismo možda mogli stići Indijance.

Detrick pogleda Shavera:

— Što ti misliš?

— Konji su vrlo umorni — odgovri on. — Indijanci su vjerojatno tamo uzeli još odmornih konja. Čini mi se da ne bi bilo pametno posve iscrpiti naše konje.

Detrick pogleda Garciju:

— Mislim da Shaver ima pravo.

Garcia se nije protivio, jer je znao da ne bi koristilo, a osim toga, morao je priznati da je Shaver imao pravo. Ipak, mislio je da ni njegov prijedlog ne treba odbaciti. Kad bi večeras sustigli Indijance, bilo bi im lakše nego poslije kad Indijanaca bude mnogo više i kad vojnici budu posve iscrpljeni.

Oni pridu maloj kolibi, oko koje nije bilo znakova života. I ovdje je obor bio otvoren, ubijen je bio četrdesetogodišnjak i starija žena.

— Da li je ovaj čovjek bio oženjen? — zapita Garcia Shavera.

Shaver uđe u kolibu, a za njim Garcia. Unutra je sve bilo razbacano. Shaver je neko vrijeme prevrtao stvari, a onda reče:

— Ovdje je stanovala još jedna žena, čini se supruga ubijenog. Čini se da su je Indijanci povelili sa sobom.

Razljučen i ogorčen sad je

shvaćao sve one koji su mislili da će riješiti sve poteškoće ako istrijebe Indijance. Ipak, nije zaboravio što je čuo o Detrickovom napadu na Arroyo Blanco. Shvatio je da sve ima svoju dobru i lošu stranu, ali sada nije mogao tako razmišljati. Želio je da što prije stignu te Apaše i razbiju ih kao gnjeздо jastrebova.

Kad su sahranili ubijene, ponovo krenu prema jugu. Uskoro ih je trag ponovo odveo u planine. Kad su stigli do vrha, opet su se kupali u znoju, a životinje se pjenile i dahtale.

Pukovnik ih zaustavi da se malo odmore. Izgledao je uznemiren. I sâm je vidio da su konji posve iscrpljeni. Možda bi se trebalo vratiti natrag prije nego što konji budu mogli uopće koračati.

Unatoč nepovjerenju što ga je osjećao prema pukovnikovim sposobnostima, Garcia ga je žalio. Nije mu bilo lako. Lomio se između želje da spase svoju ženu i odgovornosti za sve te ljude.

Ipak, bilo je tu nečeg što je zabrinulo Garciju. Detrick je bio sve rastreseniji i razdražljiviji i moglo se dogoditi da postane potpuno nesposoban za vođenje potjere.

Nakon deset minuta oni ponovo krenu. Vrućina je još bila nepodnošljiva, a da stvar bude gora, nije bilo ni daška vjetra. Konji su se jedva kretali po neravnom kamenitom terenu. Premda je Detrick često zaustavljao kolonu da se malo odmore, to nije osobito pomoglo. Konji su bili u sve lošijem stanju.

Već je bio pao mrak kad su

se ulogorili, i to na prvom mjestu gdje su ljudi mogli kako-tako spavati. Ovaj put im ni noć nije pružila olakšanje.

XII

Dan je osvanuo vedar i jasan. Na nebu nije bilo ni oblačka i još prije nego što se sunce popelo na nebo, bilo je neizdrživo vruće. Još je bilo nešto vode samo u bačvama što su ih nosile mazge.

Garcia je osjetio promjenu u ponašanju ljudi. Čuo je gundanje. Neki su se gotovo potukli, pa se morao umiješati.

Kad su krenuli, Hazelthorne se pridružio Garciji rekao tiho da ga drugi nisu mogli čuti.

— Prilično su naoštreni, kapetane.

— Zamijetio sam.

— Prigovaraju zašto bi morali svi stradati samo zato da bi spasili dvije žene, pa makar jedna od njih bila i pukovnikova žena.

— Misle da će im se pridružiti oni što su pobjegli iz sela.

— Oni su vojnici, do vraga! Uradit će ono što im bude zapovijedeno — tvrdo će Garcia.

— Da, gospodine — odgovori kruto Hazelthorne.

Garcia mu se slabo nasmiješi.

— Nitko im nije rekao da će biti lako i da uvijek moraju pobijediti.

Nije mogao povjeriti Hazelthorneu svoje sumnje. I on je morao slušati svoje pretpostavljene bez prigovora, pa i onda kad se nije slagao s njima. Čak i kad bi imao dokaza za svoje sumnje, nije bio siguran da bi se pukovnik vratio, a i on sâm

to možda ne bi želio. Jer kad bi se vratili, Stephanie bi bila mrtva. Nalazili su se u bezizlaznom položaju i što god napravili, neće se dobro završiti. U svakom slučaju bit će čudo ako Stephanie ostane živa.

I danas su ih Indijanci namjerno vodili po najneprohodnijim stazama, kroz puste i divlje predjele. Kad su se u podne zaustavili da se malo odmore, najzad je puklo.

Začuvši pucanj, Garcia pojurio prema mjestu odakle se čuo. Garciji i Detricku je trebalo nekoliko minuta da se probiju kroz gužvu što je tamo nastala. Bili su zaprepašteni onim što su vidjeli. Jedan od vojnika iz voda K ležao je na leđima, a košulja mu se na grudima crvenila od krvi. Bio je mrtav. Drugog su držala dva druga. Niz lice mu je curio znoj, a oči su mu divlje kolutale.

— Potukli su se, pukovniče

— reče kapetan Healy koji je vodio vod K.

— Vežite ga. Pobrinite se za ubijenog. Želim izvještaj i izjave svjedoka. — Detrick se okrene, a za njim pođe Garcia.

Ovo sigurno neće biti jedini slučaj. U ovakvim okolnostima ljudi gube razum iako su svjesni da će ubojica, kad se vrate u tvrđavu, biti osuđen na smrt.

Poslijepodne se polako vuklo. Garcia je znao da Meksiko nije daleko. Pitao se što će pukovnik učiniti kad stignu do granice. Detricku službeno nije bilo dopušteno prijeći granicu, ali ona ovdje nije bila obilježena i on može reći kako nije znao da ju je prešao.

Već drugu noć nisu prenoćili kraj vode. Detrick pošalje Shavera da izvidi ima li negdje blizu vode. Garcia je želio poći za njim, ali nije bio siguran da li bi to pomoglo. Shaver će paziti da li ga netko prati i zaci-jelo bi ga uhvatio.

Pošao je među ljude, malo porazgovarao, ohrabrivao ih. Ljudi su bili umorni i bilo im je vruće. Iako su bili prilično razdraženi, još su bili spremni za borbu.

Garcia pođe s Hazelthorneom pregledati konje. Nisu bili dovoljno napojeni i nahranjeni. Mogli su izdržati još samo dva dana. Ako se dobro ne odmore i nahrane, bit će nesposobni.

Već se smračivalo i Garcia se spremio na spavanje kad mu priđu kapetani ostalih vodova.

— Pregledali smo konje, kapetane Garcia. Ako budu primorani jahati više od jednog dana, neće izdržati povratak u tvrđavu.

— Nemamo drugog izbora ako želimo vratiti kapetanovu ženu živu — odvraća Garcia.

Dva čovjeka su neko vrijeme šutjela, a onda progovori kapetan Healy:

— Da li jedna žena vrijedi života tolikih ljudi?

— Izgubili smo četiri čovjeka kad su je oteli. Oni su ih ubili — strpljivo će Garcia.

— Ne znam kakvi su tvoji ljudi, ali moji gundaju — reče Healy. — Kažu da bi se trebali vratiti. Ako se ne vratimo, siguran sam da će biti još tučnjava i žrtvi kakva je bila ona današnja.

— Što predlažeš?

— Mislim da bi nas trojica trebala poći pukovniku i reći mu što mislimo.

— Neće pomoći. — Garcia odmahne glavom. Oteli su njegovu ženu. Ubili su četiri vojnika da bi došli do nje. On ne može odustati od potjere. Ne možemo razmišljati na takav način. Moramo ukrotiti Apaše, ne samo zato što su ubili naše ljude i oteli pukovnikovu ženu, nego i zato što su pobili ljude na onim rančevima i oteli još jednu ženu. Samo gubite vrijeme, gospodo.

— Nadamo se da imaš pravo — reče kapetan Schofield, — samo mrzim gledati kako ti prokleti Indijanci prave od nas budale. Vode nas kroz ovu puštoš! Izmorili su nam konje! Ako se ne varam, uhvatit ćemo se s njima ukoštac kad budu sigurni da nas mogu svladati.

— Sutra moramo pronaći vodu ili ćemo zbilja loše proći — reče Healy.

— I Apašima je potrebna voda. Odvest će nas do nje — reče Garcia.

— Nadamo se da imaš pravo.

Na to se kapetani pozdrave s Loganom i odu.

Garcia skine čizme. Shaver se još nije bio vratio. Očekivao je njegov povratak premda je znao da ga možda neće biti cijele noći.

Mislio je na Stephanie i na ženu koju su Apaši odveli s ranča. Kad su jutros došli do sinoćnjeg indijanskog prenoćišta, očekivali su da će naći tijelo zarobljene žene, ali ga nisu našli. Indijanci je nisu

ubili. Možda su htjeli dati vojnicima još jedan razlog da ih prate.

Shaver se vratio nekoliko sati prije izlaska sunca. Probuden tihim šumom, Garcia ga je promatrao. Shaver je legao ne skinuvši čizme. Tako su i Apaši radili. Nikad nisu skidali čizme kad bi lijegali. Malo poslije Hiram je već glasno hrkao. On nije zabrinut, mislio je Garcia, premda bi njegov konj trebao biti najiscrpljeniji i prvi posustati jer je najviše prešao.

Sad je Garcia znao kako da lako sazna kad će doći do napada. Treba samo pažljivo promatrati stanje Shaverova konja.

XIII

Kad su Apaši upali na prvi ranč u uskoj dolini, Stephanie Detrick je stavila na kocku vlastiti život i vikanjem upozoravala ljude u kolibi da bježe. No, dvadesetak Indijanaca je lako svladalo čovjeka što je tu živio. Da je ostao u kolibi i zatvorio vrata, Indijanci bi vjerojatno samo ukrali konje i otišli. Jedan od Apaša je bio dojurio do nje i tako je snažno udario da je pala s konja. Ustala je raskrvavljenih usta, skočila na konja i počela bježati, premda nije bilo nikakve nade da će uspjeti. Indijanci su je odmah uhvatili. Jedan od njih ju je ponovo udario. Pitala se da li će ovo mučenje ikad prestati.

Kraj slijedeće kolibe dogodilo se isto. Ovaj put su stradali jedan četrdesetogodišnjak i starija žena, a mlađu, koju su našli u kolibi, odvukli su sa sobom. Imala je oko dvadeset

pet godina. Opirala se i vikala, a oni su joj se samo smijali i silom je odvukli do Stephanijina konja.

— Nemoj im se protiviti. Ima ih više od dvadeset — reče joj Stephanie.

Tek sad je mlada žena spazila Stephanie. Čuvši glas koji je govorio negleski, podigla je pogled pun nade.

— Ne znam što namjeravaju s nama — nastavi Stephanie — ali mene još nisu ubili.

Jedan Indijanac pokaže ženi prema Stephanijinu konju. Očito je želio da se popne iza nje. Kad se popela, ugledala je nepomično tijelo muškarca i starice. Počela je plakati i drhtati cijelim tijelom.

Indijanci su istjerali konje iz korala.

Neko vrijeme su jahale ne prozborivši ni riječi. Stephanie je osjećala kako žena dršće. Željela ju je utješiti, ali nije znala kako. Nije joj bilo lako kad je shvatila da Indijanci nisu imali pravog razloga da zarobe mladu ženu, osim ako je ne žele silovati i ubiti.

Žena ponovo počne plakati i cijelo joj se tijelo treslo od jecaja.

— Kako se zoveš? — zapita je Stephanie.

— Meg Franklin — odgovori joj žena između jecaja.

— Koliko dugo si živjela na tom ranču?

— Tri godine. Will je rekao da nas Indijanci neće ometati... — Kad je spomenula muževljevo ime, počne glasno naricati.

— Je li starica bila tvoja majka ili njegova?

— Njegova — žena se polako

stiša i napokon zapita: — Tko si ti? Kako su te uhvatili?

— Ja sam Stephanie Detrick. Moj muž je zapovjednik tvrđave Lincoln. Upravo sam putovala u tvrđavu kad su nas napali Indijanci. Ubili su četiri vojnika iz pratnje i vozača.

— Da li tvoj muž zna za to? Misliš li da nam je na tragu.

— Ne znam — Stephanie odmah zažali što nije utješila Meg i rekla joj da je potjera krenula za njima.

Meg ponovo počne drhtati. Stephanie nastavi pričati samo da bi odvratila Megine misli od onoga što se dogodilo. Ni sama još nije bila sigurna da li su Logan Garcia i njen muž organizirali potjeru.

Stephanie i Hans Detrick živjeli su zajedno još samo godinu dana nakon njihova vjenčanja. Bila je to teška godina za oboje. Pokušavala ga je uvjeriti kako nije važno što se ne slažu u seksualnom životu. Očito nije uspjela u tome jer je on, čim mu se pružila prilika, zatražio premještaj. Otad ga nije vidjela, a jedno drugom nisu pisali baš često. Živjela je sama deset godina. Kao prava usidjelica, mislila je. Propala su sva njena nastojanja da se sretne s mužem. Mislila je kako bi bilo bolje da je čekala Logana Garciju, ali tada je bila suviše mlada i nestrpljiva, a osim toga, bili su ga proglasili mrtvim.

A sada je morala izdržati i biti strpljiva. Sada se borila za goli život.

Nije bila sigurna zašto Indijanci biraju baš najteže staze. Možda je to bilo stoga što je za njima išla potjera, pa su je že-

ljeli izmoriti i uništiti im konje. Sad je znala zašto su je zarobili. Indijanci nisu brisali svoje tragove, a u selu su čak ostavili i komad njene podsuknje. Željeli su da ih konjica slijedi. A ona im je poslužila kao mamac!

— Da li su oni... Da li su vas oni...? — šapne Meg Franklin, ali nije mogla izgovoriti ono čega se bojala.

— Nisu — odmahne Stephanie glavom. — Tukli su me sve dok nisam shvatila da mi je dužnost skupljati drva. To je sve.

Ona sama nije bila sigurna da li će tako biti i s Meg Franklin. Meg je bila obični zarobljenik.

Ali dok su se spremali na počinak, nijedan Indijanac nije na njih obratio pažnju. Dali su im vode, ali ne i hrane. Dvojica su uzjahali odmorne konje i krenuli putom kojim su došli. Kad su se vratili, dugo su razgovarali prije nego što su pošli na spavanje. Možda je to značilo da je potjera bliže nego što su Apaši mislili.

Probudili su ih prije zore. Stephanie je osedlala konja i pomogla Meg da ustane i uzjaše. Njen je konj teško podnosio pomanjkanje vode i hrane. Zacijelo ni konjici nije bilo ništa bolje. Meg se sada mnogo bolje osjećala.

Dan je sporo prolazio. Stephanie je pogledavala iza sebe ne bi li ugledala oblak prašine, što bi značio spas. Nije vidjela ništa.

Išli su sve do mraka. Stephanie su dali nešto mesa i ona ga podijeli s Meg. Sutradan su ponovo ustali prije zore.

Napokon u rano poslijepodne stignu do malog šumarka što je okruživao vlažni pijesak. Indijanci ga odmah počnu kopati rukama, štapovima i noževima. Rupa se polako ispunjavala blatnjavom vodom. Nisi ni čekali da se razbistri već su odmah počeli piti i puniti svoje čuture, a tek onda napojili konje.

Ženama su dali vodu prije nego konjima. Obje su se hladile vlažeći kosu i gornji dio odjeće.

Stephanie je bila sretna što nije imala zrcalo da se pogleda. Pod prstima je osjećala ispucalu kožu lica i vrata. Ipak, sad se bolje osjećala. Prištevi su polako zarašćivali i bilo joj je lakše jahati.

U sutom stignu do strme padine što je tvorila duboki kanjon. Stephanie sjaše, pomogne Meg i rasedla konja.

— Podi sa mnom kako god se loše osjećala — reče Stephanie i ode skupljati drva.

Meg je nekoliko puta gotovo pala. Stephanie se bojala za nju. Mogli bi je ubiti prije nego što napuste ovo mjesto.

Sakupile su šest naramaka drva. Indijanci uopće nisu obraćali pažnju na Stephanie, ali su pratili svaki pokret Meg. Gledali su je i smijali se.

Dan se ugasio i oni zapale vatre. Bila je sigurna da je Meg ovaj put spasio samo dolazak velike skupine Indijanaca. Vjerojatno su to bili oni iz sela. Sad ih je bilo više od dvije stotine.

Stephanie je dugo ležala budna. Meg je za večeras bila spašena. Osjećala je da se približava trenutak sukoba. Kad

vojnici sutra siđu u kanjon, Apaši će ih čekati iza stijena i zatvorit će obruč oko njih čim svi uđu.

Nije znala kako bi upozorila konjicu na opasnost. Sumnjala je da bi išta mogla učiniti, ali mora biti spremna na bijeg kad joj se za to ukaže prilika. Ionako će ubiti i nju i Meg čim im više ne budu korisne.

XIV

Garcia je sada pažljivo pratio stanje svojih konja. Nastojao je da budu rasedlani i istimareni čim bi im se pružila prilika za to. Kapetani Schofield i Healy su slijedili njegov primjer.

Nije skidao oka ni s pukovnika, koji je bio sve nervozniji. Na svakom odmorištu šetao je tamo-amo, unatoč velikoj vrućini. Ruke su mu drhtale. Noću je malo spavao iako umor nije ni njega pošteđio.

Logan nikad nije imao velikog povjerenja u pukovnikove sposobnosti. Odluke i mišljenja su mu uvijek bili odraz trenutnog raspoloženja. Garcia se sad pitao što će biti kad se sukobe s neprijateljem.

Nije bilo sumnje da su i Schofield i Healy bili zabrinuti. Opet su dolazili i pitali ga da li zamjećuje pukovnikovo čudno ponašanje.

Garcia je potvrdio. Nije volio takve razgovore, jer je Detrick bio zapovjednik.

— Pa, što misliš o njemu? Hoće li mu popustiti živci prije nego što se sve ovo završi?

— On je kao i ostali: umoran je i ova vrućina ga razdražuje, no to ne znači da su mu popu-

stili živci.

– To ti samo tako kažeš, ali misliš drukčije.

– Da vam kažem istinu, ne volim ovakve razgovore. On je zapovjednik – Garcia je bio sretan što nisu znali da je on prije bio vezan za pukovnikovu ženu.

– Ni mi ne volimo o tome razgovarati, ali znamo da ćemo se sukobiti s tim Indijancima prije ili poslije i da ćemo tada biti u vrlo lošem stanju. Potreban nam je zapovjednik koji je razuman i u kojeg imamo povjerenja.

– Pukovnik će dobro obaviti svoj zadatak – kruto će Garcia.

Kapetani se na to pozdrave s Loganom i odu gundajući.

Nastavili su put. Unatoč njihovom sporom napredovanju Shaver ih izvijest¹ da tragovi nisu stariji od četiri sata.

Ljudi su sad bili isuviše umorni da bi se svađali. Garcia s nelagodom zaključ² da bi sad, i kad bi se okrenuli i pošli prema tvrđavi, izgubili i ljude i konje, jer su već bili na izmaku snaga.

Predvečer naidu na šumarak i rupu u pijesku što su je tog popodneva iskopali Indijanci.

Blizina vode odmah oraspoloži ljude. Pili su, umivali se, punili čiturnice, a onda i konje pustili da se napoje.

Večeras je Logan motrio na Shavera pažljivije nego ikad prije. Kao što je i očekivao, Shaver je izjahao u sumrak.

Ne pitavši pukovnika za dopuštenje, Garcia pozove Hazelthornea i oni odu a da ih Detrick nije spazio. Išli su za Shaverovim tragom. Izviđač je slije-

dio tragove Indijanaca. Gore, na rubu kanjona, on skrene s indijanskog traga.

Kad je stigao do istog mjesta, Garcia zaustavi konja, okrene se i pogleda logor. Malo zatim on i Hazelthorne zađu za jednu stijenu tako da ih nitko odozdo više nije mogao vidjeti.

Već je postalo toliko mračno da je Garcia morao sići s konja kako bi mogao pratiti tragove Shaverova konja. Kad mu ni to više nije uspijevalo, Hazelthorne ga tiho zapita:

– Što ćemo sada, kapetane?

– Čekat ćemo – reče Garcia i povede konja malo dalje od traga što su ga slijedili.

– Što će Shaver sada uraditi?

– Mislim da će se sastati s Indijancima – odgovori Logan.

Hazelthorne ne reče ništa. Čekali su više od jednog sata kad Garcia napokon progovori:

– Mislim da bismo se mogli vratiti.

Upravo kad je uzjahao, Hazelthorne mu dovikne prigušenim glasom:

– Čekajte malo!

Garcia se ukočio. Sad je i on čuo topot konjskih kopita. On i Hazelthorne polako krenu u smjeru odakle se čuo konj i zaustave se tek kad su bili posve blizu. Garcia je mislio da je to Shaver i želio ga je zaplašiti kako bi ovaj napravio neku grešku. Ali to nije bio Shaver već Indijanac. Loga³ munjevito podbode konja i usmjeri ga prema Indijančevom. Kad su se sudarili, on u skoku zgrabi Apaša za vrat i obojica padnu na tlo. Bio je mrak i nije imao

vremena upotrijebiti revolver. Zato nije ispuštao Indijančev vrat. Apaš se svim silama nastojao osloboditi stiska. Garcijino stezanje ipak malo popusti i Indijanac uspije dohvatiti nož. Logan je zamijetio njegovu namjeru i jednom rukom pokušao Indijancu izbiti nož iz ruke dok je drugom stiskao Apaše vrat. Ali bilo je prekasno. Nož ga ipak zahvati po bedru. Garcia ispusti Indijančev vrat i objema rukama zgrabi zglobove šake u kojoj je bio nož. Stezao ga je sve dok se šaka nije otvorila i nož ispao. Na trenutak im se tijela razdvoje i Hazelthorne, koji je čekao povoljnu priliku s puškom u ruci, skoči i kundakom udari Indijanca po glavi tako da se ovaj odmah ispruži i ostane nepomično ležati.

Garcia ustane. Nije znao da li je ozljeda teška, ali je osjećao toplinu krvi što mu je curila niz nogu. Zahvali se Hazelthorneu, a ovaj ga zapita:

– Mislite li da je ovaj Indijanac bio sâm?

– Vjerojatno. Vratimo se.

– A što ćemo s njim?

– Odvuci ga malo dalje od staze. Njegovog konja ćemo povesti sa sobom.

Garcia zapali šibicu i pogleda ranu. Sad ga je već prilično pekla. Bila je duga petnaestak centimetara, ali nije bila duboka i on će se zacijelo moći kretati bez teškoća. Uzjahao je i krenuo prema logoru, a za njim Hazelthorne vodeći Indijančevog konja.

Bilo je valjda blizu deset sati kad su stigli u logor. Detrick je nemirno šetao oko gotovo ugašle vatre.

– Gdje ste bili?

– Pošli smo za Shaverom. Izgubili smo ga, ali smo umjesto njega našli Indijanca.

Pukovnik pogleda konja bez jahača:

– Gdje je?

– Mrtav je – Garcia pokaže svoju nogu i obrati se Hazelthorneu: – Pogledaj možeš li naći nekakve zavoje, naredniče.

Kad je Hazelthorne otišao, Logan se okrene pukovniku:

– Vjerujem da se Shaver sastaje s Indijancima. Možda su se večeras mimoišli i zato smo naišli na Indijanca.

– To je nemoguće.

– Možda. Da li se Shaver vratio?

– Ne – pukovnikovo lice je prvi put izražavalo nesigurnost.

– Imam ideju. – Garcia zastane. Htio je pukovnika zamoliti da mu dopusti povesti svoje ljude na noćni marš kako bi mogao u zoru napasti indijanski logor. Ipak, u posljednji trenutak shvati da ovako neće privoljeti pukovnika i zato reče: – Pukovniče, zašto sad ne biste povelili moj vod i u zoru napali Indijance? Možemo odabrati najjače konje. Ako ih iznenadimo, možemo ih lako svladati i spasiti vašu ženu. Oni će je ubiti ako ih ne iznenadimo.

Detrick je odmahivao glavom. Mrštio se, ali je ipak bio nesiguran. I on je počeo sumnjati u Shavera.

– Pukovniče, mi nismo nadmoćni. Mislim da nas oni samo vode naokolo sve dok se ne budemo više mogli kretati – tiho će Garcia.

– Ali, njih je samo dvadese-

tak.

— Za sada. Prema broju koliba u onom napuštenom selu moglo bi ih biti više od dvije stotine.

Detrick je sve nemirnije šetao. Garcia je osjećao koliko je pukovnik želio odbiti njegov prijedlog. Nije želio da se njegova žena spasi na način koji je Garcia predložio, ali je isto tako znao da su konji na izmaku snaga, a da ne govori o ljudima. Dok je tako oklijevao, začuje se topot konja što je silazio niz padinu. Shaver ujaše u logor. Detrick ga sumnjičavo pogleda:

— Gdje si bio?

Shaver je gledao Indijančeva konja:

— Otkud je ovaj došao?

— Kapetan Garcia i narednik Hazelthorne iznenadili su Indijanca što se vrzmao oko logora.

Shaver bijesno pogleda Logana, ali ne reče ništa.

— Povest ću vod kapetana Garcije i u zoru iznenaditi Indijance — reče Detrick.

Shaver brzo okrene glavu, ali mu na licu Logan uspije zamijetiti usplahirenost. Garcia je sad bio posve siguran u Shaverovu izdaju.

— Shavere, ne smijete napustiti logor sve dok ne budemo spremni za polazak — reče on, a onda se okrene pukovniku:

— Ja ću probuditi ljude.

Shaver se nije ni pomakao.

— Da, kapetane — reče pukovnik. — Ja ću za to vrijeme Shavera držati na oku.

Hazelthorne dođe sa zavojima i Garcia mu naredi da probudi vod C i odabere najjače konje. Shaver je bio rekao

da su od Indijanaca udaljeni oko četiri sata jahanja. Ako krenu za jedan sat, mogli bi stići do indijanskog logora prije zore.

XV

Pukovnik Hans Detrick je proteklih dana sve više sumnjao u izviđača Hiraña Shavera. Činilo se da Shaver pronade vodu samo onda kad je kolona očajnički treba. Osim toga, bilo je sumnjivo što Indijanci ne prikrivaju svoje tragove. Bilo je očito da oni žele da potjera ide za njima, a to je dovodilo samo do jednog zaključka. Kao što je Garcia bio prorokao, negdje će ih čekati zasjeda, a kad dođe do toga, Stephanie više neće biti potrebna Indijancima. Detrick je još razmišljao da li želi njenu smrt ili ne. Kad bi je ubili, njegovim teškoćama bio bi kraj. Ne bi se trebao suočiti s njom, a to bi mu uštedjelo nova poniženja. Nije baš volio sebe dok je tako razmišljao, ali nije mogao drukčije.

Nije isključivao ni mogućnost da Garcia bude ubijen u borbi. Kad bi Garcia i Stephanie bili mrtvi, on bi možda mogao sve zaboraviti.

Premda podsvjesno, želio je da oboje budu mrtvi, ali razum mu nije dopuštao da on sâm pridonese njihovu kraju. Nikad ne bi mogao ubiti Garciju, pa čak ni u jeku borbe, a ne bi mogao dopustiti ni da Indijanci ubiju Stephanie. Imao je svojih nedostataka, ali je ipak bio pošten čovjek.

Shaver je mrko zurio u oganj. Detrick nabaci na žar još drva kako bi pri jačem

svjetlu mogao promatrati izviđačevo lice.

Shaver je bio uznemiren.

— Što ti je? — upita ga Detrick.

— Što bi bilo?

— Prilično si nervozan.

— To je zato što smo vrlo blizu meksičke granice, pukovniče. Ne znam točno gdje je, a ne bih želio da imate neprilika zbog mene.

— I to je sve što te zabrinjava?

— Pukovniče, ako naletite na meksičke trupe... pa, zbog toga valja biti zabrinut.

— U rukama tih razbojnika je moja žena. Ako treba, gonit ću ih sve do pakla. A zbog čega misliš da smo blizu granice?

— Blizu je duboko isušeno korito rijeke zvano Soda Creek. Mislim da sam ga vidio prije nego što je pao mrak.

— Ne brini više o tome, Shavere. Odgovoran sam ja, a ne ti.

Shaver kimne i okrene se da ode.

— Ostani ovdje, Shavere — brzo će Detrick. — Uskoro ćemo krenuti.

— Je li to naredba, pukovniče?

— Da, upravo to.

Shaver ga je neko vrijeme pažljivo promatrao, a onda jedva primjetno slegne ramenima.

Pukovnik je bio zadovoljan što Shaver nije zamijetio njegovu nesigurnost. Nije znao što bi bio napravio da ga izviđač nije poslušao. Još nije bio posve siguran da li je Loganova optužba istinita. Nije znao da li bi mogao ubiti Shavera. Ako je izdajica, onda će

noćas za vrijeme marša pokušali pobjeći i upozoriti Indijance na opasnost.

Detrick je oko sebe čuo ljude koji su ustajali i užurbano osedlavalali konje. Ostala dva voda će krenuti sutra za njima. Ne bi trebalo biti poteškoća s tih dvadesetak Indijanaca, to više što će ih iznenada napasti cijeli vod. Zašto je onda bio toliko zabrinut? Pokušao je naći odgovor.

Prava istina je bila da on nije imao iskustva u stakvim situacijama. Za vrijeme rata radio je u štabu generala Shermana. Uopće ne zna što je bitka, čuo je samo pucanje udaljenog topa. Dok je službovao na sjeveru, nikad nije imao prilike boriti se s Indijancima, a ovdje, u tvrđavi Lincoln, sudjelovao je i vodio jedino napad na Arroyo Blanco.

Sad je bilo drukčije. Ako je ono što kaže Garcia istina, onda bi moglo biti mnogo više Indijanaca. Ruke mu se počnu tresti i on ih metne iza leđa.

Pa tko je, on do vruga? Zar nije vojnik i zar ne zapovijeda svim ovim ljudima? On, zapravo, nije bio prestrašen, samo je bio nesiguran u sebe. Više se bojao neke greške koja bi bila uzrokom poraza nego vlastite smrti. Zato je bio tako uznemiren.

Tješio se mislju da prije borbe vjerojatno svaki zapovjednik isto osjeća. To je bilo posve prirodno. Kad počne bitka, bit će hladan kao svaki iskusni vojnik. A ako ne bude... Pa nitko to ne mora znati!

On pogleda preko logorske vatre u Hirama Shavera. Pogledi im se sretnu i na trenu-

tak Detrick pomisli da je Shaver upravo htio umaknuti. Ako to Shaver pokuša, pucat će mu u leđa. Najprije će ga pozvati, a onda će pucati.

Shaver je pročitao pukovnikove misli. Slegao je ramenima i spustio pogled. Još je imao cijelu noć na raspolaganju. Ako želi pobjeći, ne smije napraviti nikakvu glupost.

* * *

Redov Hutchcroft je gledao dok je narednik Hazelthorne odabirao jače konje i onda osedlao onog koji mu je bio dodijeljen. Bio je vrlo uzbuđen. Njegov trenutak osvete je došao. Sâm sebi je obećao da će ubiti najmanje onoliko Indijanaca koliko je bilo članova obitelji njegove zaručnice. A za nju će ubiti dvojicu.

Provjerio je svoju opremu i oružje. Bio je spreman.

Redov Jenkins je u strahu očekivao napad u zoru. Pitao se da li svi ovako osjećaju prije svoje prve bitke. Hutchcroft se sigurno ne osjeća. On jedva čeka da se osveti.

Ljude iz ostalih vodova probudio je metež, ali oni nisu ustajali već su pokušavali zaspati unatoč buci i komešanju.

Detrick pošalje naređenje da k njemu odmah dođu oficiri svih vodova. Ubrzo se oko logorske vatre okupe kapetan Healy i poručnik Ben Harris iz voda K, kapetan Schofield i poručnik Robert LeRoy Poole iz voda B. Pridruže im se i Logan Garcia s poručnikom voda C Scottom Martellom.

Jenkins je stajao na mjestu gdje se čula svaka pukovni-

kova riječ:

— Noćas krećem s vodom C i pokušat ću iznenaditi te Indijance za koje Shaver kaže da nisu od nas udaljeni više od četiri sata jahanja. Ostali će krenuti u zoru. Ako je ispred nas samo dvadesetak Indijanaca, onda nećemo imati mnogo posla, ali kapetan Garcia kaže da bi ih moglo biti mnogo više ako im se pridruže ljudi iz onoga napuštenog sela. Kad vi ostali onamo stignete, najprije pogledajte što se događa, a tek onda napadnite ako je potrebno.

Čuo se žamor među mladim oficirima.

— Još nešto — nastavi Detrick. — Mazge s teretom ostat će ovdje. Neka ih čuva dvanaest ljudi. To je sve za sada.

Oficiri pozdrave i udalje se.

— Kapetane Garcia, neka se vaš vod postroji — naredi pukovnik.

Garcia dovikne Hazelthorneu i malo poslije ljudi se uz komešanje počnu postrojavati. Nakon pet minuta konjanici su bili poredani u dugoj neravnoj liniji ispred logorske vatre.

Garcia je promatrao svoje ljude. Bili su uzbuđeni i zbog toga je bio zadovoljan. Uznemirenost, pa čak i strah, zamijenili su iscrpljenost. On promotri konje. Izdržat će još ta četiri sata ako ih ne budu bezobzirno tjeroali. Osim toga, bitka će se najvjerojatnije odvijati bez konja.

Naposlijetku uzjaše Detrick i Garcia, a Shaver osedla Indijančeva konja i skoči na nj.

Detrick i Shaver odjašu na čelo kolone, a Hazelthorne i Garcia su išli desetak metara

iza njih. Za njima je jahala kolona iscrpljenih ali uzbuđenih vojnika.

XVI

Stephanie Detrick je dugo ležala budna. Pokušavala je zaspati, ali nije mogla. Najprije je mislila da je to zbog premorenosti, ali na kraju postade svjesna da je to zbog nemira što ju je obuzeo.

S mjesta gdje je te večeri skupljala drva mogla je vidjeti kako se kanjon malo dalje sužava a padine postaju sve strmije, dok na kraju nisu bile toliko strme da ih je mogla prijeći jedino koza. Konji sigurno ne bi mogli, ali Apaši će ih prijeći pešice.

Točno je shvatila što namjeravaju. Sad ih je bilo vrlo mnogo, i to dobro naoružanih i opskrbljenih municijom. Sutra ujutro će se jedna skupina raspršiti lijevo i desno, popeti se uz strme padine kanjona i sakriti iza stijena i grmlja. Ostali će odjahati do vrha kanjona kako bi za sobom ostavili trag za kojim će ići vojska. Kad uski kanjon prisili vojnike da se kreću u koloni, na njih će otvoriti vatru Apaši skriveni na obroncima. To će biti pravi polj.

Pošto će se vojska morati povući putem kojim je došla, Indijanci će tamo postaviti svoje najbolje ljude da ih spriječe u tome. Bit će pravo čudo ako se itko od vojnika spasi.

Osim toga, ona i Meg neće biti odmah ubijene već će ih ostaviti za proslavu pobjede. Činilo joj se da njihov naum nije imao nedostataka, premda

se nije moglo reći da ona ima iskustva u vojnoj taktici.

Misli su joj se vrtile u krug kao životinja u kavezu, dok je pokušavala naći izlaz za sebe i Meg. I ne samo za njih dvije nego i za vojnike koje je čekala klopka. Nije mogla naći ni kakva izlaza.

Stephanie je cijele noći ostala budna uzaludno tražeći rješenje. Indijanci su sve tako dobro smislili i sigurno će uspjeti, a njoj i Meg nema spasa.

Hiram Shaver je jedva prigušivao bijes. Nije očekivao da će vojska noćas krenuti. Osobito ne zbog stanja njihovih konja. Ni on ni Indijanci nisu to predvidjeli. Sad su spavali u Soda Creeku, uvjereni da su vojnici četiri sata jahanja udaljeni od njih. Pitanje je da li su uopće postavili stražu.

Nije bilo razloga očekivati ovakav razvoj događaja. Ljudi su posve iscrpljeni, a konji su u još gorem stanju. Pitanje je da li bi konji izdržali povratak u Lincoln ako bi se sutra htjeli vratiti.

Zato je ovaj noćni marš bio upravo nezamisliv. Ako mu ne uspije upozoriti Manuelita, cijeli njihov pažljivo i dugo pripremani plan mogao bi propasti.

Večeras nije našao Indijanca s kojim se trebao sastati, a da ni sâm ne zna kako. Pa čak i da se sreo s njim, tada još nije znao za ovaj noćni marš.

Sad je, jašući kraj pukovnika sâm sebe uvjeravao da se ne treba zabrinjavati. Ovaj vod, uključujući i oficire, jedva je imao nešto više od pedeset

ljudi. U Soda Creku je bilo više od dvije stotine Indijanaca. Ipak, znao je da bi Indijanci mogli izgubiti bitku ako budu iznenada napadnuti. Mnogi će se uspjeti spasiti, ali će cijeli, pažljivo razrađen plan propasti. Više mu se neće pružiti prilika za osvetu. Čak postoji mogućnost da u općoj pometnji Detrick uspije spasiti svoju ženu.

U Shaveru je kipjelo. Mora uteći, stići do Soda Creeka i upozoriti Indijance da postavе zasjedu. Bilo kako bilo, mora pobjeći.

Ako iznenadni napad uspije, Indijanci mu više neće vjerovati, neće moći dolaziti u njihova sela jer će misliti da ih je izdao.

Ni među bijelcima mu neće biti mjesta. Sudit će mu zbog izdaje, možda će u zatvor, možda će ga ubiti, a bude li na slobodi, nosit će vječiti žig izdajice.

Bijeg je bio jedini izlaz. Mora uspjeti. Do vraga, pa nije vezan, a ima i najjačega konja. Vjerojatno ga oni svojim iscrpljenim konjima neće uhvatiti ako se udalji tridesetak metara pa onda udari u bijeg.

Bit će mu najteže kad se udalji tih tridesetak metara. Mlad mjesec bio je točno nad njima i na toj udaljenosti se vidjelo tako dobro da se moglo pucati. Kad podbode konja, oni će otvoriti vatru na njega. Morat će pričekati dok ne naidu na zavoje i grmlje iza kojih će moći brzo umaknuti.

Pretvarajući se da spava, opustio je ramena i sagnuo glavu, ali su mu oči pažljivo ispitivale okoliš.

Garcia je oštro motrio na Shavera. Znao je da ga Detrick neće moći uhvatiti i da možda neće ni pokušati. Jedino bi mogao pucati na njega.

Osim toga, on i Hazelthorne su jahali malo dalje od pukovnika i Shavera i bilo je malo vjerojatno da bi u mraku mogli stići bjegunca. Shaver će sigurno pričekati mjesto gdje ima grmlja i zavoja.

Taj kujin sin će pobjeći – šapne Garcia Hazelthorneu. Ako uspije, Indijanci će nas dočekati spremni. Skrenut će lijevo i kad mi se pruži prilika odjahat ću pred Shavera i Detricka. Neću moći vidjeti kad Shaver pojuri i zato drži pušku spremnu. Kad podbode konja zapucaj.

– U redu, kapetane!

Garcia skrene lijevo i napravi širok luk tako da se našao ispred i malo lijevo od Detricka i Shavera. Tada uspori konja. Nadao se da Detrick neće zamijetiti njegov nestanak, ali je pretpostavljao da će Hazelthorne naći neku ispriku ako se on okrene. Valjda ni Shaver neće čuti topot njegovog konja, jer je povjetarac puhao iz suprotnog smjera.

Bilo je prošlo oko pola sata kad se Garcia našao u gustom grmlju.

Pucanj ga je žestoko trgnuo jer se bio posve usredotočio na to da pravi što manje buke. Ipak je bio toliko priseban da odmah podbode konja i krene desno.

Čuo je pucanj, zatim još jedan, a onda odmah ispred sebe začuje praskanje grana. Petnaestak metara dalje kroz grmlje se probijao konj sa Shaverom

na ledima. Iako je znao da Shaver ima snažnijega konja, on pojuri za njim. Nemilosrdno je udarao konja tako da je jadna životinja odmah zaboravila umor i jurila što je brže mogla.

Sve do tada Shaver nije čuo Garciju i sad se brzo okrenuo i dvaput zapucao, ali i promašio.

Logan je imao revolver u ruci, ali nije namjeravao pucati. Htio je Shavera uhvatiti. Ako mu ne uspije, trebat će mu svaki metak u borbi koja im predstoji.

Njegova životinja se polako približavala Shaverovom konju. Bila je već posve blizu kad se Shaver ponovo okrenuo i nanišanio u Logana. Ovaj put nije mogao promašiti. Garcia je opalio istovremeno kad i Shaver, ali se u isti tren hitro sagnuo tako da ga je metak samo okrznuo po ledima.

Iz Shaverovog vrata šikne krv i poprska Garciju. Njegov konj bez jahača nastavi juriti prema indijanskom logoru. Garcia ponovo opali i konj se sruši.

Iza Logana se pojave pukovnik i Hazelthorne, a ostali su bili odmah iza njih. Garcia sjaše. Leda su ga pekla kao žeravica, ali nije namjeravao zaustaviti kolonu zbog toga.

— Kako si ga, do vraga, uspio stići tako brzo? — Detrick će začudeno.

Garcia je shvatio da pukovnik nije znao da je on odjahao ispred kolone kako bi stigao Shavera. Nije vidio razloga zašto bi mu to otkrio i zato reče:

— Valjda zato što imam proketo dobroga konja. Bar za kratki trk. Da ga nisam tako brzo stigao, sigurno ne bi dulje

izdržao.

— U redu, možemo krenuti. Neka ga sahrane oni što će u zoru krenuti za nama — reče pukovnik.

Više nije bilo sumnje da ih je Shaver uvalio u sve ovo.

XVII

Na sreću, trag što su ga za sobom ostavili Indijanci bio je još vidljiv, iako je mjesечеvo svjetlo bilo sve slabije. Osim toga, konji su mogli lakše disati jer je noćni zrak bio svježiji zbog povjetarca što je još uvijek pirkao.

Detricku još nije bilo jasno kako je Garcia uspio stići Shavera, jer nije zamijetio da je projurio kraj njega. Opet ga opsjedne misao o vlastitoj nesposobnosti i o tome kako Logan uvijek ispadne lukaviji i iskusniji od njega. Tako će vjerojatno biti i kad se sukobe s Indijancima.

Trag se počeo penjati i morali su odmarati konje svakih pola sata. Svaki put je Garcia naređivao da se konji rasedlaju i istimare. Detrick zapali šibicu i pogleda na sat. Jahali su već gotovo tri sata. Ako ne stignu do zore, neće im uspjeti iznenađenje, pogotovo ako su Indijanci dobili pojačanje.

Jedan sat prije zore Garcia predloži da on krene naprijed i izvidi da li su Indijanci dobili pojačanje. Detrick je trenutak oklijevao. Znao je da treba izveštaj o tome, ali bi bio poslao nekoga drugoga da je itko bio sposoban kao Garcia.

— U redu, idi!

-- Volio bih povesti narednika Hazelthornea.

Detrick je opet oklijevao. Pretpostavljao je zašto Garcia želi narednika. Htio je biti slobodan i, ako mu se pruži prilika, spasiti Stephanie. Hazelthorne bi u tom slučaju donio vijesti o broju Indijanaca. Detrick ipak pristane.

Tjerajući konje, Garcia i Hazelthorne su stigli do ruba kanjona za dvadesetak minuta. Sjahali su malo dalje i vezali konje za grmlje što je raslo naokolo, a onda se tiho privukli rubu.

Kanjon je pri vrhu bio širok oko osamsto metara. Na mjestu gdje su stajali padine su bile prilično strme, ali tim su putom sišli Indijanci i Garcia je znao da tuda konji mogu proći.

Ne obazirući se na bolove u nozi i leđima, Garcia se hitro pomakne nekoliko desetaka metara nadesno. Tu se kanjon sužavao a padine su bile mnogo strmije. Logan je počeo shvaćati plan Indijanaca. On se okrene prema mjestu gdje je čučao Hazelthorne i domahne mu da pođe za njim. Vrijeme je brzo prolazilo. Oni produže prema slijedećem grebenu i odatle ponovo promotre padine kanjona što se odatle sve više sužavao. Garcia spazi malu usjeklinu, kojom se lako moglo sići na dno kanjona. Dole nije se ništa moglo vidjeti jer je bilo u sjeni. Nisu se vidjele čak ni sfene ljudi i konja, tako da nisu mogli znati da li su Indijanci dobili pojačanje. Ipak, nazreli su dim što se dizao s nekoliko gotovo ugaslih logorskih vatri. Bilo ih je više nego što bi ih moglo zapaliti dvadesetak Indijanaca.

Garcia se okrene Hazelthorneu:

— Pođi pukovniku i kaži mu da smo otkrili malu usjeklinu kojom se može sići u kanjon. Reci mu da bi bilo dobro tim putem spustiti desetak ljudi, koji bi trebali zauzeti položaje iza stijenja i tako štititi put kojim bi se mogli izvući iz kanjona u slučaju opasnosti. Druga deseterica bi se mogla spustiti još niže, sve do mjesta s kojeg mogu dobro raspoznavati mete na dnu kanjona. Oni bi spriječili Indijance budu li se pokušali izvući tim putem.

— Gdje ćete vi biti? — zapita Hazelthorne.

— Nije važno. Reci pukovniku da on može povesti ostale putom kojim su sišli Indijanci kad ona dvadeseterica zauzmu položaje. Mislim da će se Indijanci pokušati spasiti bijegom iz kanjona. Ovako će naletjeti na zasjede. U svakom slučaju, neće ostati tamo gdje su sada. Pukovnik će za to vrijeme već biti na dnu kanjona.

— Dobro. Ali pukovnik će zacijelo pitati gdje ste vi. Što ću mu reći?

— Kaži mu da ću se uvući u indijanski logor. Pokušat ću spasiti njegovu ženu.

— Kapetane, to je pravo samoubojstvo!

— Ne, to nije samoubojstvo, Hazelthorne. Neće me uhvatiti.

— Nadam se.

— A sada pođi! Jesi li zapamtio sve što sam ti rekao?

— Jesam, kapetane.

— Već je kasno. Požuri!

Hazelthorne nestane u mraku. Garcia ostavi svoga konja vezanog pa se polako i pažljivo počne spuštati u ka-

njon. Pazio je na svaki korak. Kad bi samo jedan kamenčić pao na dno kanjona, Indijanci bi skočili na noge. To bi ga moglo stajati života, a i pukovniku ne bi uspio iznenadni napad.

Sjetivši se pukovnika Detricka, on na trenutak poželi da netko drugi zapovijeda tvrdavom Lincoln. Bilo tko, samo ne on. Možda Detrick neće uraditi ono što mu je poručio po Hazelthorneu, a možda i hoće. Osjećao je koliko je pukovnik kivan na njega. Unatoč tome, pukovnik je do sada prihvatao njegove prijedloge i mišljenja. A možda upravo sada neće! Ako ga sad pukovnik ne posluša, cijeli njihov naum bi mogao propasti.

Zapravo, Logan je namjeravao iznenaditi Indijance na isti način kao što su oni bili naučili dočekati konjicu. Zatvorio bi im sve putove kojima su mogli pobjeći, a na padinama bi bili postavljeni vojnici koji bi štitili glavninu što bi se spustila na dno kanjona.

Zašto pukovnik ne bi prihvatio njegov plan? Nije mogao naći odgovora, ali je znao da bi za to morao postojati neki važan razlog.

Korak po korak polako je napredovao niz strmu i kamenitu padinu kanjona. Već je počeo nazirati sjene ljudi koji su spavali. Čuo je rzanje konja što su bili odvedeni malo dalje od logora. Sad je tek vidio da je dolje znatno više Indijanaca nego se u prvi mah činilo. Nije mu bilo lako kad je shvatio da nikako neće biti lako svladati dvije stotine Indijanaca sa samo pedesetak ljudi.

Često je zastajkivao i svaki put bi čučnuo pokušavajući u mraku nazreti sjene stražara. Nije vidio nijednog i bilo mu je čudno, gotovo nemoguće, da uopće nisu postavili straže.

Ipak, to je moglo biti moguće kad su u redovima vojske imali špijuna. Smatrali su da je vojska od njih udaljena još četiri sata jahanja. Nisu se sjetili da bi vojnici mogli krenuti na noćni marš.

On se nastavi šuljati. Sad je bio udaljen od podnožja nešto više od pedesetak metara. Počne tražiti mjesto gdje bi se mogao sakriti ako ga otkriju. Dvadesetak metara desno ugleda oveću stijenu, što se vjerojatno otkotrljala s vrha kanjona i iz nekoga nepoznatog razloga zaustavila baš na tom mjestu. Bila je dovoljno velika da se može sakriti iza nje.

Polako krene prema stijeni. Naizmjenično je pogledavao stijenu i Indijance koji su spavali pedesetak metara niže. Više nije pazio kuda korača i nepažnjom odgurne kamen.

Ukočio se, brzo čučnuo i rukama obujmio koljena. Kamen se otkotrljao na dno kanjona, a Garciji se činilo da se ruši cijela lavina.

Nekoliko Indijanaca skoči na noge. Pogledavali su prema padini na kojoj je čučao Garcia. Prestao je čak i disati, znajući da bi i najmanji pokret mogao odati mjesto gdje je čučao. Ovako se nadao da se u mraku neće razlikovati od okolnih stijena.

Čuo je nekoliko glasova na grlenom apaškom jeziku, ali ništa nije razumio. Pogled mu odluta na drugi kraj indijans-

kog logora. Tražio je Stephanie i ženu koju su Indijanci odveli s onoga malog ranča, ali bilo je još prilično mračno i ništa nije razaznavao.

Napokon Indijanci što su bili poustajali ponovo legnu spavati. Jedan od njih nabaci još drva na vatru što se gasila. Stajao je kraj ognjišta sve dok se vatra nije rasplamsala.

Garcia još nije mogao doći do one stijene iza koje se želio sakriti. Indijanci koje je probudilo kotrljanje kamena zacijelo još nisu zaspali već su promatrali padinu gdje se on nalazio. Morao je čekati, a još je preostalo tako malo vremena do izlaska sunca. Tješila ga je pomisao da će svjetlo dana kasnije doprijeti u duboko dno kanjona. Napeto je slušao ne bi li čuo ikakav zvuk koji bi mu najavio dolazak pukovnika Detricka i vojnika, ali nije čuo ništa.

Činilo se da onaj Indijanac što je stajao kraj vatre ne namjerava ponovo na počinak. Garcia sâm sebe tiho opsuje zbog svoje nepažnje što je izazvala štopot jednoga jedinog kamena. On pažljivo privuče pušku tako da ju je mogao odmah upotrijebiti ako mu treba.

Bit će dovoljno samo malo svjetla pa da se njegova plava uniforma odmah zamijeti između mrkog stijenja. On počne sve nestrpljivije pogledom pretraživati uspavane prilike na dnu kanjona. Morao je sâm sebi priznati da će ovako sâm teško moći spasiti žene što su spavale negdje između dvije stotine Indijanaca. Bio je doista glup što se sâm spustio ovamo.

Ovako će sad i on izgubiti glavu. Da nije pokušao, sigurno bi obje žene bile ubijene čim odjeknu prvi pucnji iz vojničkih pušaka.

Napokon spazi nešto što je izgledalo malo svjetlije od ostalih silueta što su spavale. Zažmiri, pokušavajući razaznati što je to, ali nije uspio.

Čovjek koji je stajao kraj vatre napokon mu okrene leđa. Polako, vrlo polako, Garcia se pridigne u polučučanj. Pažljivo gledajući kuda korača, on krene prema stijeni koju je zapazio.

Čovjek kraj vatre se okrene i Garcia se ukoči. Indijanac je neko vrijeme promatrao padinu na kojoj se on nalazio, a onda se ponovo okrenuo.

Garcia se jedva svladao da ne potrči prema stijeni, ali je ipak nastavio polako koračati.

Kad je napokon stigao do stijene, bio je posve mokar od znoja. Spustio se na drhtava koljena i oslonio pušku na stijenju. Uspio je, bar za sada, iako još nije pronašao mjesto gdje su spavale dvije žene ni pronašao način kako će ih spasiti.

XVIII

Pukovnik Detrick je stigao do ruba kanjona pola sata prije zore. Mjesec je bio na zalazu i stvarao je duge blijede sjene. Pukovnik zaustavi kolonu malo prije ruba kanjona, a onda odjaše naprijed s poručnikom Martellom i narednikom Hazelthorneom.

— Jesu li dolje Indijanci? — zapita on Hazelthornea.

— Da, gospodine.

Detrick pogleda prema dnu

kanjona, ali nije vidio ništa osim dijela strmine što je okruživala klanac.

— Jesi li siguran da ovuda možemo sići? — zapita pukovnik Hazelthornea. — Čini mi se da je prilično strmo. Ne bih volio da me prikljeste na pola puta tako da ne bih mogao ni gore, ni dolje.

Hazelthorne je pokušavao u mraku razaznati pukovnikovo lice. Nije mu bilo drago što u zapovjednikovu glasu osjeća nesigurnost.

— Pukovniče, ovim su putem Indijanci sišli u kanjon — reče on. — Kad su mogli oni, mislim da bismo mogli i mi.

— U redu. — Detrick se okrene poručniku Martellu: — Martelle, povedite deset ljudi petsto metara naprijed. Ostavite konje na rubu kanjona. Neka s njima ostane jedan čovjek. Ostali će sići u kanjoj pješice. Pronađite zaklone na mjestu odakle ćete moći dobro nišani. — Osjećao je hladnoću ranog jutra i on se okrene prema istoku. Nebo još nije počelo blijedjeti. On zapali šibicu i pogleda na sat: — Sad su četiri sata i pet minuta. U četiri i trideset morate biti na svojim mjestima. Imate li sat?

— Imam. — Martell se vratio vojnicima i tiho prozove desetericu.

Detrick se pokušavao prisjetiti što je učio o vojnoj strategiji. Znao je da je opasno oslabio svoje snage. Dva voda je ostavio za sobom, a sada razdvaja ljude što su mu preostali u tri zasebne skupine. Nijedna od njih nije dovoljno snažna da bi se mogla obračunati s dvadesetoricom Indijanaca, a

da ne spominje što će se dogoditi ako su Indijanci dobili pojačanje. Ovo je bila sigurna propast.

Trenutak je oklijevao želeći pozvati poručnika Martella da se vrati. Smatrao je da će biti najbolje ako se spusti u kanjon odmah sa svim svojim ljudima što su mu sada na raspolaganju. Opet je bio neodlučan, ali sada je bilo prekasno. Bilo bi sad glupo poslati nekoga s porukom da se poručnik Martell vrati, ali zato neće razdvajati ljude što su mu preostali.

Kad su se on i Hazelthorne vratili vojnicima što su ih čekali podalje od ruba kanjona, on reče:

— Ostali će sići ovim putem u kanjon.

Hazelthorne s nevjericom pogleda pukovnika. Nije mu mogao vidjeti lice, ali je osjetio nesigurnost u njegovu glasu. Znao je da ne smije proturiječiti pukovniku, ali je isto tako znao da će sada usjeklina kojom bi Indijanci mogli pobjeći ostati nezaštićena. Ipak, nije mogao izdržati nego zapita:

— Pukovniče, zar nećete nikoga postaviti kod usjekline kojom bi se Indijanci mogli provući i pobjeći?

Detrick pocrveni i bio je sretan što je mračno pa ga nitko ne može vidjeti:

— Ne želim razdvajati ljude što su mi preostali.

— Ali, pukovniče...

— To je sve, naredniče! — pukovnik će oštro.

Hazelthorne je znao da se nema smisla svadati. Detrick je bio nesiguran u sebe i, kao i obično, neodlučan. Nije znao što treba učiniti, ali kad nešto

odluči, kao na primjer sada, ponos mu više nije dopuštao da prizna grešku, osobito ne pred ljudima kojima je bio zapovjednik.

Hazelthorne je znao da uspjeh Loganova plana ovisi o postavljanju zasjeda na oba mjesta gdje je bilo moguće izaći iz kanjona. Ovako Apaši neće biti opkoljeni, a oni će se pokušati izvući, jer neće ni pomisliti da im je vojska postavila istu onakvu zasjedu kakvu su oni njoj pripremili.

Hazelthorne povede svog konja kroz vojnike prema začelju kolone. Odjednom prestrašeno ustukne. Ako se Indijanci uspiju izvući iz kanjona, mogli bi pješice prići pukovniku iza leđa i tada bi vojnici bili u klopci. Ne bi im bilo spasa.

Hazelthorne nikad u svom životu nije odbio izvršiti naređenje, ali će to učiniti sada! Nije ga briga kakve će biti posljedice. Makar proveo u zatvoru deset godina, što će se vjerojatno i dogoditi, poslušat će što mu je rekao kapetan Garcia.

On tiho priđe ljudima i nekoć licinu pozove da krenu za njim. Bilo ih je deset. Oni se tiho udalje. Držao je prst na ustima kako bi im dao do znanja da mora biti potpuna tišina. Molio je sve bogove da pukovnik ne zamijeti njegov odlazak. Bio je sretan što je bio mrak i što je mjesec zašao za zapadno obzorje. Sad je od pukovnika bio udaljen desetak metara, dvadeset, trideset. Zadržao je dah. Samo da sad neki glupan glasno ne upita kamo to idu u potpunoj tišini!

Kad su se udaljili pedesetak

metara, Hazelthorne počne lakše disati. Kad su se udaljili stotinjak metara, on podbode konja. Nitko do tada nije progovorio ni riječi.

Tada se javi Buck Hutcroft:

– Bit ćete starac kad izadete iz zatvora.

– Bolje je biti u zatvoru pa živ, nego mrtav na dnu ovoga kanjona – mrzovoljno će Hazelthorne.

Do usjekline stignu kad su se udaljili od Detricka i glavine voda približno pola milje. Hazelthorne sjaše i reče:

– Jenkinse, ti ćeš ostati ovdje i čuvat ćeš konje. Dobro pazi da nijedan ne pobjegne.

Jenkins odahne, sretan što neće morati u borbu, a onda na vlastito zaprepaštenje začuje svoj glas:

– Naredniče, da li bih mogao s vama u kanjon?

– Zašto?

Jenkins je znao da više ne može natrag. Trudio se da mu glas ne drhti, ali nije uspio:

– Nikad prije nisam bio u borbi, naredniče, i preplašen sam – govorio je glasnije nego što je želio. – Ako ostanem ovdje, cijeli život ću se bojati.

Hazelthorne ne odgovori odmah. Jenkins je još bio zelen i neiskusni i morat će o njemu voditi brigu, ali nije zaboravio kako se on sâm osjećao prije svoje prve bitke.

– U redu – promrmlja naposljetku – ali reći ću ti nešto, a i ostali me slušajte. Ako netko od vas opali prije nego što dam znak, prosvirat ću mu metak kroz glavu!

Nitko ne odgovori.

– Samuelse, ti ćeš ostati s konjima.

Ljudi sjašu, ostavivši konje da slobodno pasu tako da su ih privezali na duže konope. Hazelthorne ih odvede do ruba kanjona. Tu je padina bila posve okomita nekih desetak metara u dubinu. Hazelthorne uhvati panika. Što ako na vrijeme ne pronade usjeklinu koju mu je Garcia bio pokazao? Znao je da mora biti negdje blizu i zato povede ljude uzduž ruba kanjona.

Našao ju je tridesetak metara dalje i povede vojnike niz padinu, upozorivši ih da prave što manje buke. Pretpostavljao je da su Indijanci još prilično daleko da bi mogli čuti kotrljanje kamenja pod nogama vojnika, ali nije bio siguran da li je negdje u blizini postavljena straža.

Izgubio je gotovo petnaest minuta svađajući se s Detrikom i skupljajući ljude. Preostalo mu je petnaestak minuta da stigne do položaja kanjona i postavi zasjedu.

Ruke su mu se tresle, ali za razliku od Jenkinsa, znao je što mora činiti kad bitka doista počne. Jedan od ljudi izgubi tlo pod nogama i naleti na njega. On ga zaustavi da se ne bi dalje kotrljao.

— Budi pažljiv, k vragu! — ponovo ga upozori. — Zar želiš da nas oni dalje dočekaju naparenih pušaka?

Vojnici ponovo krenu što su tiše mogli. Hazelthorne ugleda napokon suho korito potoka što je krivudalo. Pričeka da mu se ostali priključe. Na istoku je nebo počelo polako blijedjeti. Još se nisu čuli zvukovi s ruba kanjona i Hazelthorne je znao da se Detrick još nije počeo

spuštati. Poznavajući ga, pretpostavljao je da to neće učiniti prije nego što se put kojim bude silazio neće dobro raspoznavati.

Hazelthorne pogleda naokolo. Zamijetio je nekoliko ovčih stijena iza kojih je bio dobar zaklon i on pošalje po jednog čovjeka iza svake, tako da je s njim ostao samo Hutchcroft. On šapne naredniku:

— Vidite li onu hrpu suhoga grmlja što ju je voda naplavila dok je potok još protjecao ovuda?

Hazelthorne pogleda hrpu suhih kaktusa i odlomljenih grana. Mogla je biti visoka oko metra a široka tri do četiri metra.

— Ako pojure na tebe, sigurno ćeš biti mrtav. To znaš, je li tako? — reče Hazelthorne.

— Znam, ali odatle mogu ubiti dvostruko više Indijanaca, nego što ću to moći odavde.

Hazelthorne je oklijevao. Znao je koliko bi im koristilo kad bi jedan čovjek bio postavljen iza te gomile. Apaši neće znati da je tamo. On kimne i pruži Hutchcroftu revolver i municiju:

— Tebi će trebati više nego meni.

Hutchcroft uzme revolver, zatakne ga za opasač, dohvati pušku i municiju pa krene niz padinu. Nije se kretao koritom potoka da ne bi ostavio tragove u pijesku sve dok nije došao točno naspram hrpe suhoga granja.

Nebo je sada bilo posve sivo. Hazelthorne je bio spreman i sad je imao malo vremena razmisliti o posljedicama svoga

postupka. Nije baš bio raspoložen. Bio je kriv jer nije poslušao Detrickovu naredbu. U najboljem slučaju, oduzet će mu čin narednika, a najgore bi bilo kad bi morao provesti nekoliko godina u zatvoru.

Ipak, nije mu bilo žao što je učinio. Ljutito je odmahnuo glavom i prestao misliti na to. Umjesto toga, usredotočio se na dno kanjona. Sada je shvatio zašto je netko prozvaio kanjon Soda Creek.

Iznenada začuje nešto što je zbog udaljenosti zvučilo poput pucketanja vatre. Netko je pucao. On povikne tako da mu je glas odzvanjao:

— Ostanite skriveni tako da vas ne otkriju dok ne bude prekasno. I ne pucajte sve dok ja ne otvorim vatru! Nećemo puhati prije nego što dodu točno ispod nas! — On se malo udobnije smjesti iza stijene, a onda doda: — Mislite da ste na vježbi gađanja. Neka svaki metak pogodi cilj!

Znao je da sada moraju samo čekati.

XIX

Pukovnik Detrick je čekao dok cijelo nebo nije postalo sivo, a onda pogleda dno kanjona na kojem su spavali Indijanci. Garcia je imao pravo. Indijanci iz napuštenog sela pridružili su se onoj dvadesetorici što su oteli Stephanie. Spremali su im zasjedu. Danas su tri njegova voda trebala ući u ovaj kanjon jer ih je trag za kojim su išli ovamo vodio. Našli bi na zasjedu. Bilo bi pravo čudo kad bi se itko živ izvukao.

Pogledao je naokolo. Bio je

neugodno iznenađen kad je zamijetio da je oko njega manje ljudi nego što je mislio.

— Gdje je, do vraga, taj Hazelthorne? — njegov pogled padne na kaplara Delaneyja: — Gdje je, kaplare? — ponovi Detrick. Delaney problijedi. Znao je da nema smisla lagati i zato reče:

— Hazelthorne je poveo desetak ljudi i odjahao u kanjon.

Pukovnik je bio crven od bijesa. Ovo je nečuvena bezobrazština. Hazelthorne će skupo platiti svoju neposlušnost. Sada nije imao vremena o tome razmišljati i on podigne ruku i dade znak za poket. Nije mogao vjerovati da sebe i svoje ljude vodi ravno u smrt.

Sad se već dobro vidjela staza kojom su prošli Indijanci. On potjera svoga prestrašenog konja niz padinu. Za njim krenu i ostali. Iza njih se dizao oblačić prašine.

Iznenaden otkrije da je bijes u njemu nadvladao strah i nesigurnost što ga je prije toga obuzimao. Shaver je namjeravao njega i njegove ljude odvesti ravno u smrt. Detrick nije imao pojma što je uzrok tolikoj Shaverovoj mržnji prema njemu. Garcia je bez naređenja otišao pred njih, kako bi spasio Stephanie. Ako uspije, bit će junak ne samo u njenim očima nego i u očima njegovih ljudi. I zbog toga je bio bijesan, iako je sumnjao da će itko ostati živ. Čašu je prelio taj Hazelthorne, koji je tako bezobrazno odbio izvršiti njegovo izravno naređenje. To je bilo dovoljno da čovjek pobjesni, dovoljno da Detrick zaboravi kako nema nikakvog iskustva u borbi.

Bili su negdje na trećini puta prema dnu kanjona kad se začuo pucanj, a odmah za njim još pedesetak. Pospani Indijanci skočili su na noge, pograbili oružje i počeli pucati u vojnike što su silazili niz padinu.

— Ne pucaj! — vikne Detrick znajući da bi njegovi ljudi, ako ih uhvati panika, prije mogli ubiti jedan drugoga nego Indijance.

Apaši su valjda mislili da se u kanjon spuštaju sva tri voda jer je prašina skrivala sve vojnike osim onih što su jahali na čelu. Još su neko vrijeme pucali, ali kako nisu mogli vidjeti da li su uspjeli razbiti konjicu, nagnu u bijeg. Polovica ih je jurila prema jednom kraju kanjona, a ostali u suprotnom smjeru. Detrick nije mogao vidjeti hordu indijanskih konja jer su bili iza zavoja, ali je vidio ogroman oblak prašine što se digao kad su počeli juriti.

Sad je uvidio koliko je Garcijin plan bio dobar. Bio je pomalo i zadivljen, ali mu je sada bila draža spoznaja da se on sâm nije nimalo plašio niti je osjećao nesigurnost.

* * *

Garcia je stajao zguren iza stijene sve dok nije opazio oblak prašine što se dizao za Detrickovim ljudima. Indijanci će biti zbunjeni jer će misliti da su s Detrickom sva tri voda zbog velike prašine što se dizala iza kolone. Ipak, i u pometnji neće im biti teško zamijetiti njegovu plavu bluzu i zato je brzo skine. Ispod nje je nosio crvenu potkošulju, što je sada bila potpuno mokra od znoja.

Bolje i to nego da je gol do pasa. Njegov mrtvačko bijeli torzo bi odmah spazili.

Prvi je zapucao Indijanac što je stajao kraj vatre. Odjednom je sve bilo puno uskomešanih Indijanaca. Počeli su nasumce pucati prema vojnicima što su silazili u kanjon.

Garcia skoči na noge i pojuri najkraćim putem prema bijeloj mrlji što ju je prije bio zapazio. Indijanci ga očigledno nisu zamijetili jer su usmjerili pažnju prema vojnicima. Stigao je do podnožja u trenutku kad su Indijanci počeli trčati amo-tamo. Imao je pravo. Ono bijelo su bile dvije žene. Sjedile su posve iznenađene onim što se oko njih događalo.

Ugledale su ga u trenutku kad su tri Indijanca potrčala prema njima.

— Bježite! — zaurla Garcia.

Ako ga ne poslušaju, sigurno će biti mrtve, premda su postojali mali izgledi da prežive jer su bile bliže Apašima nego Garciji. Vidio je kako jedan od trojice Indijanaca daje narednja drugoj dvojici. Izgledao je stariji od njih. Odmah zatim jedan od njih pojuri prema Garciji.

Garcia je znao da nema vremena za borbu s Indijancem. Znao je i da ga nikako ne smije promašiti. Stoga stane, klekne na jedno koljeno, izvadi revolver i pažljivo nacilja.

Vidjevši revolversku cijev uperenu točno u njega, Indijanac se baci na zemlju, ali malo prekasno. Garcia opali.

Metak je pogodio Indijanca u vrat umjesto u prsa. On padne lica okrenuta prema zemlji.

Garcia nije namjeravao provjeravati da li je Indijanac još živ. Dovoljno je bilo što je pogođen u vrat. On odmah skoči i pojuri prema ženama koje su trčale. Za njima su jurila ona dva Indijanca i bila su im sve bliže i bliže.

Stephanie, koju je Garcia jedva prepoznavao, trčala je iz sve snage, ali ne tako brzo kao progonitelji. Druga žena je bila posve izbezumljena. Stalno se okretala da vidi gdje su progonitelji i zato nije mogla paziti na teren kojim je trčala. Noga joj se spotakla o kamen što je napola bio zakopan u pijesak i ona je pala. Garcia je znao da neće moći stići do nje prije Indijanaca. Mogao bi još jedanput kleknuti i nanišanimi. Njegove misli i odluke bile su sada brze kao munje, i znao je da će poslije razmišljati o svakom svom postupku.

Ali jedan od dvojice Indijanaca bio je samo dvadeset metara od žene što je ležala na zemlji i već je bio podignuo kundak puške u namjeri da je njime udari po glavi.

Garcia se nije zaustavio nego je potrčao prema onom koji je jurio za Stephanie. Nikad prije u životu nije ovako brzo trčao. Indijanac se brzo približavao Stephanie, jer je njoj smetala duga suknja, premda je trčala što je brže mogla.

Garcia je začuo krik žene što je ležala na zemlji, ali je nije pogledao. Bilo je užasno što je morao ovo napraviti. Da i nije poznavao nijednu od tih dviju žena, isto bi postupio. Nije mogao pomoći ženi što je ležala na zemlji. Pomogao je

onoj koja se mogla spasiti.

Apaš je sada bio udaljen od Stephanie samo desetak metara.

— Stephanie! — zaurla Garcia. — Skreni lijevo ili desno da mogu pucati!

Gotovo je stala kad mu je prepoznala glas, a onda naglo skrenula udesno prema padini kanjona.

Garcia još jedanput klekne, uhvati revolver objema rukama, pažljivo nanišani i pritisne obarač.

Metak pogodi Indijanca u rame i on odmah zaboravi Stephanie tako da joj je dao vremena da stigne do padine kanjona i počne se uspinjati.

Garcia odmah skoči i pojuri prema ranjenom Indijancu. Čovjek je imao pušku i sad je pokušao nanišanimi držeći je u neozlijeđenoj ruci.

Garcia nije imao vremena kleknuti i pucati. Nije čak imao vremena ni podignuti revolver i pucati u trku. Vidio je kako se puščana cijev uperila u njega. Indijanac će, kao i svi njegovi sunarodnjaci, odmah pucati. Garcia se bacio na zemlju i u isti tren opali puška tako da ga je velik dim što se tada dignuo, gotovo zaslijepio. Za divno čudo, Garcia je bio neozlijeđen.

Ležao je gotovo podno Indijančevih nogu i zato se brzo otkotrljao u stranu. U pravi trenutak jer je Indijanac istog trenutka mahnuo svojom praznom puškom i ona je udarila točno na mjesto gdje je sekundu prije ležao Garcia.

U Indijančevoj ruci je ostala puščana cijev i on krene prema Garciji mašući njome.

Garcia podigne revolver i povuče obarač, nadajući se da cijev nije puna pijeska. On zapuca i odmah se otkotrlja ustranu da ga ne pogodi Indijančeva puščana cijev. Indijanac za dlaku promaši i cijev se otkotrlja ustranu. Indijanac se pogoden, sruši na Garciju i on upre sve snage da se oslobodi pritiska. Indijanac je bio mrtav.

Nije smio stati. Nije čak imao vremena ni da dode do daha. Kanjon je vrvio Indijancima. Detrickovi ljudi bi sada morali biti na dnu kanjona.

Garcia skoči i pojuri za Stephanie. Vidio je Indijanca koji je ubio ženu s ranča kako mu nastoji presjeći put.

Nije se mogao sjetiti koliko je puta opalio iz revolvera, ali sad nije imao vremena ponovno ga napuniti. On treći put klekne i nanišani u Indijanca što je trčao prema njemu. Opali tek kad je Apaš bio desetak metara od njega.

Indijanac se srušio, a Garcia ustao i potrčao. Znao je da će Indijanci brzo uvidjeti kako Detrick vodi sa sobom samo trideset ljudi. Kad se to dogodi, oni će ostati na mjestu i borit će se umjesto da nagnu u bijeg i tako upadnu u zasjede što su im postavili vojnici. Ako se to dogodi, svi će vojnici strādati.

Ipak se najprije morao pobrinuti za Stephanie. Bio bi lud kad bi je sad ostavio i pustio da pogine. On potrči za njom i stigne je u trenutku kad je čučnula iza jednoga grma.

Oči su joj bile raskolačene od straha. Sva se tresla. Još malo pa će početi vriskati od izbezumljenosti. Nije se mogao

osloniti na to da je ostavi iza ovoga grma. Ako samo malo proviri, postat će meta svakog Indijanca koji je bude ugledao.

Ponovo je donio brzo odluku. Zamahne šakom i udari Stephanie u usta. Ona se sruši i ostane nepomično ležati kao da je mrtva.

Vraćajući se prema mjestu gdje se odvijala bitka, razmišljao je o Stephanie. Nadao se da joj nije razbio vilicu. Valjda će mu jednog dana oprostiti što joj je učinio. Ipak, bio je siguran u jednu stvar: Indijanci će je ostaviti na miru samo ako bude izgledala kao da je mrtva.

Ljudi iz voda sad su bili u gomili. Još su bili na konjima. Pokušavali su napuniti prazne puške, ali im nikako nije uspijevalo, jer su im konji bili suviše nemirni i uzbuđeni. Detrick je sjedio na svom konju i pucao iz revolvera ne obraćajući pažnju na svoje ljude.

– Sjašite i sakrijte se iza mrtvih konja! – zaurla Garcia.

– Pazite da vam svaki metak pogodi cilj!

Ono što je trebalo biti iznenađenje za Indijance i obećavalo da će ih slomiti, sad se okrenulo protiv njih. Indijanci više nisu bježali. Kad su vidjeli da niz padinu silazi samo nekoliko vojnika, ostali su na svojim mjestima i počeli pucati.

Kad su začuli Garcijin glas, vojnici odmah sjašu i sklone se iza pet ili šest mrtvih konja. Detrick ugleda Garciju, a onda pogleda svoje ljude što su poslušali kapetanovo naređenje a ne njegovo.

— Vratite se na konje! U napad!

Nitko ga ne posluša. Detrick je ostao sjediti na konju, na trenutak nesiguran. Sad je bio jedina meta stotini ili više Indijanaca.

Slijedećeg trenutka bio je doslovce izrešetan mecima. Njegov konj, pogoden u vrat, poklekne i izvali se na bok. Ni konj ni jahač više se nisu pomakli.

Preostali ljudi iz voda C, što su bili skriveni iza konja, sada su smireno punili puške i pucali. Nekoliko Indijanaca se srušilo. Bilo je premalo vojnika, da bi se mogli suprotstaviti dobro naoružanim Indijancima, kojih je bilo oko dvije stotine. Bilo je samo pitanje vremena kad će ih svladati.

XX

Garcia legne između dva vojnika, nasloni revolver na još toplu slabinu uginulog konja i počne pucati. Čim se pukovnik srušio, Indijanci su krenuli u napad koji je mogao biti koban da nisu prorijedeni vojnici otvorili vatru. Oni se vrate i potraže zaklon na dnu kanjona, premda se nisu mogli bogzna kako sakriti.

Garcijin revolver je bio vruć i on ga ponovo napuni. Ako ništa drugo zaustavili su ovaj napad i tako odgodili i za neko vrijeme trenutak kad će ih Indijanci svladati. Nesreća je bila u tome što će se Indijanci ponovo sakupiti i krenuti u napad. Shvatit će da im neće biti teško s nekolicinom vojnika što su preostali. Otvorit će vatru, i kad vojnici budu

ponovo morali puniti puške, krenut će u napad. Brzo će zamijetiti da vojnici imaju puške što mogu opaliti samo jedanput. Uspjet će stići do njih i svi će vojnici poginuti.

Garcia je grozničavo tražio izlaz iz ove očigledno bezizlazne situacije, ali ga nije našao. Vojnici su bili toliko prorijedeni da jednostavno nije bilo nade da bi se nešto moglo preokrenuti u njihovu korist. Ipak je postojao jedan posve mali tračak nade. Kad bi samo mogli izdržati do dolaska dvaju voda što su ostali iza njih, a trebali su stići poslije. Ali na to su trebali čekati još tri ili četiri sata, a oni ovdje zacijelo neće toliko izdržati.

Garcia se nije predavao već vikne:

— Ne pucajte svi u isto vrijeme! Jedni neka pucaju dok ostali pune puške.

Gotovo u isti mah pucnjava oslabi. Garcia pogleda prema mjestu gdje je ostavio Stephanie. Još je ležala na istom mjestu. Kraj nje nije bilo nijednog Indijanca. Tijelo žene s ranča nepomično je ležalo na dnu kanjona. Garcia se pomalo osjećao krivim zbog pogibije nesretne žene, ali znao je da ništa nije mogao učiniti da bi je spasio. Nije mogao spasiti obje žene, koliko god to želio i pokušavao. Da je pokušao istovremeno pomoći i jednoj i drugoj, nijedna ne bi ostala živa.

Apaši su se ponovo skupljali. Slušali su upute jednoga koji je izgledao stariji od ostalih. Spremali su se za napad. Garcia je znao da njegovi ljudi mogu ubiti petnaestak do dvadeset

Indijanaca, ali to za njih neće biti velik gubitak i neće ih spriječiti da nastave napad.

— Sad će nas napasti! — vikne. — Neka nitko ne puca prije nego što dam znak!

Nitko mu ne odgovori i on nije bio siguran da li će ga poslušati kad ugledaju toliki broj polugolih ratnika kako jure prema njima. No to ionako nije izgledalo toliko važno. Indijanci će ih zacijelo pregaziti. Svi će poginuti. On ponovo brzo napuni revolver, obećavajući sâm sebi da će ubiti šest Indijanaca prije nego što oni dođu do njega.

Indijanski vođa podiže obje ruke i zaurla nešto na apasškom što Garcia nije razumio. S puškom na gotovs Indijanci pojure prema šaćici vojnika što su se skrili iza mrtvih konja.

Garcia ponovo vikne:

— Ne pucajte dok ne dam znak!

Želio je da se dobro naplati njihova smrt. Htio je da svaki metak pogodi cilj, ako je to moguće. Sad su Indijanci bili samo tridesetak metara od njih. Jurili su sagnuti na konjima.

Garcia otvori usta. Htio je viknuti vojnicima da otvore vatru, ali naredbu nije izdao.

Iznenada, odmah iza sebe začuje najljepši glas što ga je ikad čuo u životu. Začuje čisti i divni zvuk trube što je svirala znak za napad.

On se okrene i pogleda prema rubu kanjona. Istog trenutka nestane obeshrabrenosti i prožme ga val radosti i nade. U kanjon su silazili ljudi i konji vodova B i K. Iza pre-

thodnice se dizao ogroman oblak prašine. Još nisu bili blizu, ali ipak, bili su tu! Bilo je divno što su Schofield i Healy malo mućnuli svojim glavama.

Garcia ponovo okrene glavu prema Indijancima što su krenuli u napad. Neki od njih su zastali. Svi su gledali u mnoštvo vojnika što je silazilo niz padinu kanjona. Sad je bilo vrijeme da se otvori vatra.

— Pali! — zaurla Garcia.

I drugi napad bio je zaustavljen, a na tlu je ležalo osam ili deset Indijanaca. Garcia je znao da će im Indijanci okrenuti leđa kad ponovo otvore vatru.

— Pucajte, ljudi! — vikne on ponovo.

Sada Indijanci urade ono što su još prije trebali učiniti. Rasprše se u potpunoj pometnji i krenu prema mjestima gdje su mislili da će se moći sakriti i otvoriti vatru na vojnike. Htjeli su ostvariti svoj prije smišljeni plan o zasjedi.

Garcijini ljudi brzo napune puške i ponovo otvore vatru na Indijance što su im okrenuli leđa. U tom trenutku sidu u kanjon dva nova vođa. Vod B krene za Indijancima što su jurili prema jednom kraju kanjona, a vod K za onima što su bježali na suprotni kraj.

Garcia skoči. Bio je sav prašnjav i krvav od rana na ramenu i nozi, ali bio je veseo kao nikad u životu. Iz potpune katastrofe rodila se pobjeda. Stephanie je ostala živa, a vojska je pretrpjela neznatne gubitke. Kad se malo odmore, i vojnici i konji će se zacijelo moći vratiti u tvrđavu.

On pride pukovniku De-

tricku, klekne i provjeri da li daje znakove života. Bio je mrtav. Garcia je smatrao da ima pogrešno mišljenje o pukovniku, ali suočen sa strahotom na dnu kanjona Detrick se uspaničio i postao je potpuno smeten. Njegova uspaničenost i nesigurnost stajala ga je života.

Na trenutak su nestali i progonjeni Indijanci i vojska što ih je progonila, ali malo zatim Garcia začuje puškaranje. Indijanci su bili naišli na zasjede što su ih vojnici iz voda C bili postavili.

Okrenuo se:

– Kaplare Delaney, povedite nekoliko ljudi i pregledajte ranjene.

– Razumijem.

Garcia krene prema Stephanie, koja je još ležala iza grma nisko na padini kanjona. Upravo kad je stigao do nje, ona se pomakne i zajeca.

On klekne i pogleda je. Lice joj je bilo prekriveno prište-

vima. Na mjestima gdje su prištevi pukli stvorile su se kraste, što su se počele gnojiti. Kosa joj je bila neraščešljana, izbljedjela i ispucana od sunca. Izgledala je tako krhko i bespomoćno.

Ona otvori oči i pogleda ga. Sad je za Garciju postala ona ista Stephanie koju je poznavao prije rata.

– Sve je u redu. Ne boj se, na sigurnom si – reče joj. – Žao mi je što sam te morao udariti, ali morao sam to učiniti kako bi Indijanci mislili da si mrtva.

Ona ga pogleda ne trepnuvši:

– Moj muž. Je li...?

– Mrtav je.

Njen nepomični pogled je bio uznemiren, ali u njemu je bilo nečeg što nije mogao točno objasniti, ali što je razumio. Oboje će se morati vratiti daleko unazad, ali uspjeh će, i na kraju bit će zajedno.

Peter Grey:

REVOLVERAŠ

Noć je bila obasjana mjesečnom. Potjernica izvješena na drvetu dobro se vidjela i jahač ju je mogao pročitati. Zastao je u kasu. Zaustavio je konja, dojahao bliže i promatrao nejasnu fotografiju i tekst: JOHN WESELEY HARDIN, 800 DOLARA NAGRADE.

— Slika mi nije previše slična — rekao je tiho.

Prezirno se osmjehnuo i potjerao konja natrag na stazu. Potjernica ga je navela da poveća oprez. Jahao je sporije, osvrćući se na obje strane. Imao je mirno, potpuno bezizražajno lice dobrog igrača pokera. Isto tako bezizražajne plave oči gledale su ledenim pogledom. Bile su to oči najopasnijeg revolveraša u Teksasu, a neki kažu i na Zapadu!

Hardin se rodio u Teksasu 1853. i prvi put je ubio čovjeka u tučnjavi nožem kad je tek navršio četrnaest godina. Otad je Hardin znao samo za život pun nevolja i borbe. Oduvijek je bio skitnica i o njemu se brzo pronio glas da je brz i nepogrešiv revolveraš. Bilo kuda da ga je put nosio, uvijek se našao netko tko je izazivao tučnjavu nadajući se da će ga pobijediti i tako izaći na glas kao „čovjek koji je ubio Wesa Hardina“.

Tek mu je bilo devetnaest godina, ali život kakav je vodio uči-

nio je da izgleda najmanje deset godina stariji. Sada, kad su svjetla grada zatreptala u daljini, Wes Hardin je pritegnuo revolvere koji su mu visili na oba boka.

— Nikada nisam prošao kroz grad bez nepritika — promrmljao je. — Možda će ovaj put biti mirno.

Polu sata kasnije Hardin je bio mnogo vedriji. Dobro je večerao i popio nekoliko čašica pića u baru. Odigrao je partiju pokera i karte su ga dobro služile. Uz sve to nije se opuštao. Nešto u tom hladnom i mirnom mladom čovjeku privlačilo je ljude da se okupljaju oko njegova stola, a upravo je to godilo Wesu Hardinu!

Promatrao je čovjeka koji je sjedio nasuprot njemu, mrzovoljnog tipa podbuhlih, ovješanih obraza, koji je mrmljao nešto za sebe. Hardin je dobro znao takve tipove i njihovo gundanje, koje je najčešće dovodilo do oštih obračuna.

Čovjek se predstavio kao Bill Forsythe. Wes je rekao da se zove John Harding. Na kraju, njegov kockarski predosjećaj bio je jači od njega. Forsythe je prokleo svoje karte, koje mu ovaj put nisu išle od ruke, i odbacio ih na stol.

— Čudno — promrmljao je. — Karte mi odjednom ne idu. Dosad su mi ludo išle, sve dok ti nisi ušao u igru, Harding!

– Sve je to kocka – rekao je John Harding. – Čas si sretne ruke, onda opet krene loše. To je isto kao kad jašeš na podivljalom konju na rodeu.

Njegov glas je bio miran, ali je ipak za svaki slučaj otkopčao dugme na svom crnom kaputu.

– Kako to da si dobio tako dobre karte? – inzistirao je Forsythe. – Možda si samo sretne ruke, a može biti i nešto drugo!

– Što drugo? – uzviknuo je Harding.

– Recimo, jeftini varalica s dvostrukim kartama u rukavu!

– Lažeš!

Svi prisutni su se sledili. Forsythe je i dalje tupo gledao u Hardingove ruke, koje su mirno držale karte. Bio je uvjeren da Harding vara, trgnuo se i snažno zamahnuo šakom. Harding je bio brži. Prije nego što je osjetio udarac, izvukao je munjevitom brzinom revolver i uperio ga u sljepoočicu svog suigrača.

Čitava prostorija zabrujala je tihim, prigušenim žamorom. Gomila ljudi okupljenih oko kartaškog stola očekivala je s radoznalošću što će se dogoditi.

Forsythe je nepomično sjedio netremice prateći cijev revolvera i prst svog protivnika, koji je ležao na obaraču. Bio je bespomoćan.

Na Hardingovu licu bio je hladan izraz ubojice. Sav je bio u grču i iz njega je izbijala strast za ubijanjem. Teško se odupirao želji da povuče obarač. Ta strast ga je uvijek iznova uvlačila u neprilike, jer se nije znao kontrolirati onda kad su drugi to mogli.

– Ovaj put te čvrsto držim u šakama, Bille Forsythe! – hladno je rekao, ne skidajući prst s obarača i ne odvajajući pogled od svog protivnika. – Ali dajem ti još jednu šansu: imaš ravno pet sekunda da se izgubiš odavde!

Forsythe je nestao u sekundi!

Harding je spremio revolver u korice i zadovoljno se zanjihao na stolici.

– Barmane! – uzviknuo je i skupio na hrpu novac koji je na stolu ostao od pokera. – Donesi piće za sve u kući i zadrži razliku za sebe!

– U redu, gazda! – prošaptao je crnac za šankom i već točio piće, kako je stranac naredio.

Wes Hardin je izgledao mirno i opušteno. Polako se digao od stola i pošao za Forsytheom. Čim je izašao iz saluna, njegov osmijeh je nestao i lice se uozbiljilo. Naslonio se uz zid dišući brzo i duboko.

Bio je najbrži revolveraš u čitavom Teksasu, ali imao je veliku slabost – mrzio je gužvu. Galama, masa ljudi i polumračne, zadimljene prostorije bile su za njega pravo mučenje. Gužva ga je naprosto izbezumljivala i tu se nije mogao kontrolirati. Bilo je pravo čudo da se čovjek, koji se mogao suprotstaviti nekolicini revolveraša i sve ih nadmašiti, bojavao ljudi!

Nakon nekoliko trenutaka mladac se snašao u mraku i otrčao kroz drvored do stražnjeg zida zgrade.

– Ipak sam dobio pedeset dolara – promrmljao je za sebe. – Ali do đavola sve...

Kroz mrak koji ga je okruživao iznenada je bljesnuo trak svjetlosti i istovremeno mu je u ušima odjeknuo prodoran prasak pištolja. Metak ga je okrznuo iznad rebara i on je osjetio snažan bol.

Forsythe mi je lagao – pomislio je. Pao je na koljena, rukama instinktivno tražeći pištolj. Ugledao je nekoliko ljudi koji su se pritajili na ulazu u aleju. Hardin se pripremio. Ponovo je kroz mrak razabrao siluetu koja je trčala niz ulicu. Nesvjesno je povukao obarač, ali njegov metak je promašio.

Nitko mu se nikada nije suprotstavio kad je Wes Hardin bio u dobroj formi. Ovaj put bol je pomutio njegov razum. Bio je bespomoćan pod vatrom iz šest revolvera i meci su zviždali oko njega. Pokušao se dokopati saluna, ali ga je obeshrabrila gomila ljudi koja se okupila na ulazu, privučena izne-

nadnom pucnjavom. Krvareći, odskakutao je dublje u aleju i tu je bio nešto sigurniji.

Ispalio je dva metka i tada je shvatio da više ne može kontrolirati svoje prste. Visili su preko obarača i nisu imali snage ni za najmanji pokret.

– Moram vidjeti jesam li ga pogodio – rekao je tiho i ljuljajući se odskakutao do uskog prolaza. Zauzvatio se pokraj bačve za barut, osvrnuo se oko sebe i ugledao nepokretno tijelo koje je ležalo ispod drveta. Više nije imao snage za bijeg i u trenu su se oko njega okupili svi oni znatiželjnici iz saluna.

– Dobro je sradio Forsythea – rekao je netko.

– Prije bih kazao da su obojica nastradali – umiješao se drugi.

– Ja...ja sam dobro... – Hardin je uspio podići glavu i progovoriti. – Zovite doktora...

– Radije pozovite šerifa – uzviknuo je netko. – To je dvostruko ubojstvo!

– Ne.. ne šerifa – prošaptao je Hardin. – Ja sam John Weseley Hardin iz... Teksasa!

– Ja ga dobro poznajem! – čovjek se progurao kroz mnoštvo. – Wes, ja sam Bill Burnett.

– Zdravo, Bille – rekao je Wes malaksalo.

On je prepoznao čovjeka koji je stanovao u susjedstvu u njegovu rodnom mjestu Bonhamu u sjevernom Teksasu.

– Bille, makni ove ljude. Ne trpim da se okupljaju oko mene.

– Naravno, Wes, prepusti to meni – Bill je zavikao: – Hej, vi tamo, razmaknite se i dajte mu zraka! Jedan od vas neka mi pomogne. Iznijet ćemo ga oдавде!

– Šerif upravo stiže – rekao je netko iz mase.

– Zadržite ga! – naredio je Bill, podižući ranjenog čovjeka i prebacujući njegovu ruku preko svog ramena. – Ja ću ga odvesti na svoj ranč izvan grada. Nitko ni riječi o ovome! Jasno?

– Naravno, Bille, naravno – vikali su svi u jedan glas.

Bill Burnett je vukao Wesa i izgubio se u mraku, a ostali su pokušavali uvjeriti šerifa da nisu vidjeli ni čuli što se dogodilo. Šerif je zatim kleknuo da se uvjeri da je čovjek zaista mrtav.

– Nitko nije vidio tko ga je ubio? – pitao je. Pogledom je polako prelazio preko lica koja ništa nisu pokazivala ni govorila. Nabrao je čelo i zazviždao. – Treći ovog mjeseca – rekao je. – Ubila ga je nepoznata osoba ili osobe. Sve u istom gradu...

Sat kasnije Wes Hardin se osvijestio. Mučio ga je bol u ledima i jaka žeđ. Ustao je, ali mu je glava padala i sve oko njega se vrtjelo.

– Ubio sam čovjeka... u aleji – promrmlija je. – Gdje sam ja uopće?

– Bill Burnett pazi na tebe – rekao je neki ugodan glas, a preplanulo lice se nadvilo nad njega. – Sjećaš li se starih dana u Bonhamu, Wes?

– Da – odgovorio je Wes. – Ovo je tvoj... ranč?

– Naravno, a ti ostaješ ovdje sve dok ti ne bude bolje – rekao mu je Bill Burnett. – Moja žena će sada donijeti nešto za piće. Ti se odmori. Stigao si među prijatelje i ne brini se.

Wes Hardin se osmijehne i legne u krevet. Lijepo je bilo čuti da je ponovo među prijateljima. U životu revolveraša, čovjeka kakav je bio Hardin, prijatelji su rijetki.

Naredna dva tjedna Wes je lebdio između života i smrti. Povremeno ga je tresla groznica a zatim je iscrpljen padao u dubok san. No neprestano je bio pod paskom i njegovom Bernettovih. Jer oni u njemu nisu gledali ozloglašenog revolveraša i ubojicu, nego momka kojeg su upoznali još u mladosti, takvog ga zapamtili i unatoč svemu cijenili ga kao čovjeka.

Vijest o Hardinovu ozdravljenju brzo se proširila. Rančeri sa sus-

jednih imanja često su se raspitivali o njemu.

— Jesi li čuo kako su Burnettovi? — bilo je često pitanje.

Odgovor je glasio:

— Veliki J. je sve bolje!

Govorilo se, naravno, o Wesu Hardinu.

Došlo je i vrijeme da se revolveraš toliko oporavio da je mogao napustiti ranč svojih prijatelja. Ustao je iz drvenog naslonjača, koji mu je Burnett sam napravio, i premda mu je lice još bilo mršavo i blijedo, njegova ruka je već bila sposobna za pozdrav s rančerom.

— Hvala na svemu, Bille — rekao je Wes. — Tebi moram zahvaliti za svoj život.

— Pazi na sebe, Wes — kazala je gospoda Burnett brižno. — I ubuduće izbjegavaj gužvu.

— To će mi uspjeti jedino ako promijenim ime — odgovorio je Wes. — Bilo kuda da krenem, moje proketo ime uvlači me u gužvu. Ali svejedno, truditi ću se da vas poslušam, gospodo Burnett.

Naredne dvije godine o Johnu Wesleyju Hardinu mnogo se govorilo. Vidali su ga na najrazličitijim mjestima. Ubio je čovjeka u El Pasu dok su ga za to vrijeme tražili na ulicama San Antonija. Loš glas je išao ispred njega i njegovo ime su često kaljale protuhe i skitnice, koji su svoja prijava djela svaljivali na njega.

Wes je konačno htio raskrstiti sa starim životom, pa se pokušao prerusiti. Pustio je dugu kosu i brkove, koji su mu pokrili tanke usne po kojima su ga svi dobro poznavali. Izgled je uspio promijeniti, ali nije mogao zatajiti vještinu rukovanja revolverom, a to ga je gotovo stajalo glave. Dogodilo se to 1874. u Comancheu, malom mjestu u zapadnom Teksasu. Najavljena je konjska trka i Wes Hardin, kojemu je tada bila dvadeset jedna godina, odlučio je sudjelovati sa svojim konjima. Njegovi konji su odnijeli nekoliko nagrada i Wes je otišao u grad da to proslavi.

U gradu se našao i šerif okruga Charles Webb. Do njega je stigao glas o mršavom dugokosom strancu s brkovima i on se zagledao u požutjelu sliku s potjernice sve dok nije našao odgovor.

— To je on! — promrmljao je Webb za sebe. — Treba ga smjesti uhapsiti.

O tome je obavijestio svog pomoćnika Franka Wilsona i zatražio njegovu pomoć. Zajedno su skovali plan kako da uhapsi stranca.

Wilson je ušao u krčmu i pozvao stranca da izađe s njim na ulicu. Tu je već bila zasjeda.

— Nemam revolvera — rekao je Hardin mirno, pokazujući prazne navlake. — Pretražite me ako želite.

Wilson je samo kimnuo glavom, iako bi bilo bolje za njega da je pretražio Hardina. Jer revolveraš nije bio tako glup kako se činilo. Ovaj put on je nosio revolver ispod prsluka.

Kad je Hardin izašao na ulicu, Webb je krenuo prema njemu. Procijenivši situaciju, Hardin je usporio korak i počeo otkopčavati dugme na prsluku. Webb ga je prijateljski pozdravio i ponudio cigarom. Hardin je odbio, ali šerifov prijateljski gest ga je donekle pokolebao u namjeri da povuče revolver. Naglo se okrenuo da uleti u prvu radnju na suprotnoj strani ulice, a Webb je jurnuo za njim. Jedan od Hardinovih prijatelja vidivši je nešto da ga upozori na opasnost, on se smjesti iza ugla na stranu i metak ga je samo okrenuo.

Hardinov prvi metak nije promašio. Webb se zgrčio, shvativši da je napravio svoju posljednju grešku. Pao je ispred stepenica, pokušavajući da podigne revolver. Hardinov drugi metak također ga je pogodio i njegovo tijelo se još jednom trglo, a zatim beživotno opustilo na prašnoj cesti.

— Hardin je ubio Webba — uzviknuli su ljudi koji su se okupili oko krčme, i ne znajući da je Webb to isto htio učiniti čovjeku za kojega

je vjerovao da je nenaoružan.

Gomila ljudi krenula je u namjeri da zaustavi ubojicu i preda ga vlastima. Hardin se okrenuo prema njima, trljajući sljepoočice. Mogao bi se suprotstaviti i da se pred njim našlo više revolveraša, ali kad god bi ugledao gomilu ljudi, uvijek bi osjetio potrebu da bjèži, a ne da se brani.

Skupio je posljednju snagu i zaurao:

– Mičite se!

Zapucao je iznad glava ljudi. Oni su panično uzmaknuli a on je počeo lakše disati.

– Ovamo, Wes! – povikao je jedan njegov prijatelj, skriven iza stabla na kraju ulice. – Smjesta ovamo, ili će te uhapsiti dok oklijevaš!

Dotle je Hardin već izvukao i drugi revolver, koji je sakrio ulazeći u grad. Okrenuo se svojim progoniteljima, koji su zauzeli gornji dio ulice i postavili zasjedu. Bolje da se izgubim, pomislio je, dok se ovdje nije proliło još više krvi. Skočio je na konja i odjahao.

Još jednom izgubio se u legendama Zapada. Neki su tvrdili da su ga vidjeli u udaljenim gradovima New Orleansu i New Yorku ili u Independenceu. Ali to nije bilo točno. Hardin je još jednom pokušao usutkati glasine koje su kružile o njemu i povući se u miran život. Ubacio se u trgovinu stokom, pa je čak i sam počeo uzgajati goveda. Krio se pod imenom John Swain i gotovo tri godine je izbjegavao gužve i ne sjetivši se revolvera. Činilo se da mu je novo ime donijelo sreću.

Godine 1877. osnovana je specijalna »leteća grupa« civilne policije, čiji je zadatak bio sprečavanje organiziranog kriminala u Teksasu i Novom Meksiku. Dobro poznati odmetnik John Weseley Hardin još je bio na listi traženih i rendžeri su imali nalog da ga privedu živa ili mrtva. Na tom zadatku je radila posebna grupa pod vodstvom Johna Armstronga. Arm-

strong je poslao upite s potjernicom svim okolnim državama i pažljivo čitao odgovore koji su mu pristizali. Odgovori su često bili netočni. Napokon, nakon nekoliko mjeseci traganja stigla mu je zanimljiva vijest. Čovjek kojega su pod imenom John Swain vidali u Pensacoli na Floridi bio je doista sličan Johnu Weseleyju Hardinu. Armstrong se zamislio.

– Tražim tog momka već sedam mjeseci, pretražio sam uzduž i poprijeko sedam država i pronašao sedam Hardina. Jedina greška je bila što nijedan od njih nije bio pravi. Ovo bi mogao biti još jedan čorak!

– Živimo u nadi, šefe – odgovorio je njegov kolega.

– Još jednom ćemo pokušati. John Swain, je li tako? – promrmlija je Armstrong. – Zaista mu je sličan. To bi morao biti on.

Za to vrijeme se Swain, koji se nešto udebljao otkako je otišao iz Comanchea, bacio na posao. Njegov novi posao odlično je krenuo, pa mu je kao pripomoć stigao stari prijatelj Jim Mann iz Teksasa. Wes se upravo spremao na željezničku stanicu u Pensacoli, odakle je trebalo da krene na obilazak obližnjih stočnih sajмова. Jim ga je ispraćao na put upravo kad je rendžer Armstrong stigao. Zajedno sa četiri svoja pomoćnika opkolio je stanicu sa svih strana i čekao.

Hardin je ušao u vlak a Jim Mann ga je slijedio. Zadovoljno su pričali i smijali se dok ih je Armstrong pažljivo motrio s prozora ureda šefa stanice.

Čini se da ne mare mnogo ni za što – mislio je Armstrong. Osim toga, on se i ne ponaša kao zločinac za kojim se traga na sve strane. Uostalom, vidjet ćemo...

Gurnuo je ruku u džep i izvukao ogledalce. Okrenuo ga je prema suncu i usmjerio zrake na sjenoviti dio platforme ispred željezničke zgrade, gdje su ga čekala ostala četvorica.

– Hej, jesi li vidio...? – viknuo

je Hardin kad je ugledao taj iznenadni bljesak svjetla. — Bit će da se to neka žena gleda u ogledalo... iako ne vidim nijednu u blizini.

— Dok ga jednom ne razbije i ne zaradi sedam godina nesreće... — nasmijao se njegov drug. — Zato si ti imao tri godine sreće, Wes.

Wes se naglo okrenuo prema njemu, bijesno stisnuvši šaku da ga udari u rame, ali se ipak uzdržao.

— Sto puta sam ti rekao da ne spominješ to ime. Ja sam John! Upamti to već jednom, glupane!

— Tako je... John — rekao je Mann, koji se jedva snašao u brzini. — Pobjeglo mi je... samo ovaj put.

Armstrongovi pomoćnici uspjeli su za to vrijeme neopaženo ući u drugi vagon. Produžili su kroz vlak i sjeli na suprot Hardinu. Wes je zapalio cigaru, nagnuo se prema Jimu Manju i nastavio razgovor.

Nije se osvrtao na ljude koji su sjedili nasuprot njemu i žučno raspravljali o nekim nevažnim stvarima. Rendžer Armstrong se pojavio na vratima. Gurnuo je šešir unatrag i to je bio znak za ostale da krenu. Njih četvorica su skočila na Hardina i srušila ga jednim udarcem. Vlak je upravo kretao.

— Razbojnici! U pomoć!

— Rendžeri, a ne razbojnici, momče! — odgovorio mu je jedan od njih.

Jim Mann je preneraženo kriknuo i jurnuo da spasi bar sebe.

— Wes — vikao je trčeći — spašavaj se kako znaš!

Armstrongove oči su bljesnule kad je čuo Mannove riječi.

— To je Hardin glavom! — Imao sam pravo! — uzviknuo je pobjedonosno.

— Drži ga! — urlao je, ali je Mann bio brži i bježao sve dalje, držeći ruku na revolveru.

Armstrong je izvukao revolver i opalio. Mann se izmaknuo i uspio se dokopati izlaza i stepenica vagona. Iskočio je, ali je izgubio ravnotežu, jer je vlak već jurio. Okliz-

nuo se i osjetio oštar udarac u čelo. Pao je na kamen, pred očima mu se zabijeljelo i glava mu je klonula. Izbjegao je kotače vlaka, ali udarac u glavu bio je dovoljan. Mann je bio mrtav.

Hardin je ostao u jurećem vlaku i procjenjivao situaciju. Bio je uznemiren onim što se zbilo. Netko ga je udario po obrazu i iz usta mu je potekla krv. Armstrong mu je, u strahu da bi žrtva mogla pobjeći, stavio lisičine na ruke. Izvukao je pištolj i uperio cijev prema Hardinovo glavi. Ovaj je od jakog udarca počeo gubiti svijest.

— Jesi li siguran da je to Hardin? — upitao je jedan od rendžera. — Ako nije, optužit će nas za krivo i nasilno hapšenje. Mogli bismo se loše provesti.

— To je Wes Hardin glavom — tvrdio je Armstrong. — Siguran sam u to isto tako kao što sam siguran da se ja zovem John Armstrong!

Nakon nekoliko minuta Harding se stao osvješćivati. Pokušao se pridici, ali je shvatio da je vezan za klupu.

— Uskoro ćemo stići u Whitney Junction, Wes — rekao je Armstrong. — Tamo te čekaju s dostojnom »nagradom«.

— Koliko bih mogao dobiti...? — upitao je Hardin.

— Mogli bi ti suditi za bar tucet ubojstava. Ali bit će dosta i samo jedno. Ubojstvo šerifa Webba.

Wesu je srce zastalo. Kad se proćuje da je on uhapšen, javnost će se uzbuniti. Bit će dovoljno da se ljudi okupe oko njega, pa da ne čekaju presudu suda, nego da uzmu stvar u svoje ruke i zavrnu mu šijom.

Vijest o tome da je ozloglašeni Wes Hardin konačno uhapšen stigla je u Whitney Junction prije vlaka. Hardin je izašao iz vagona pod strogom pratnjom, a gomila ljudi mu se približavala. Uzma-knuo je.

— Armstrong, miči ih od mene! — zaur-lao je i rendžer je vidio

kako je on smrtno probljedio i zadrhtao. — Ne podnosim gužvu, nikada to nisam mogao izdržati... Mići ih od mene!

— Razmaknite se! — viknuo je rendžer. — Pustite da prodemo!

— To je sigurno Hardin! — uzviknuo je netko. — Poznajem mu njušku! To je on!

Do đavola, kako već znaju, pomislilo je rendžer cinično, a ja sam ga nanjušio tek prije jedan sat!

Probijajući se kroz gomilu, rendžeri su se napokon uspjeli domoći lokalnog zatvora i smjestiti zatvorenika na sigurno mjesto. Armstrong je zatim dobio naređenje da privede optuženog u Comanche, gdje će mu se suditi.

Te noći se neki naoružan momak vrzao po ulici u Whitney Junctionu. Wes je iz svoje samice čuo buku i nerazgovijetne glasove. Možda su momci stigli da me oslobode, bilo je prvo što mu je palo na pamet.

Tada je izvana začuo galamu, zatim mukle udarce. Zazviždao je metak, od kojega se stresao. Bio je to samo jedan osamljeni pucanj, a onda se prolomio Armstrongov glas:

— Momci, drugi put vas neću upozoravati. Ja sam ovdje da čuvam zatvorenike, pa ako treba, i pucat ću! Dajem vam pet minuta da se mirno izgubite odavde. Ako to ne učinite, pucam!

Prije nego što je prošlo pet minuta, ulica je bila prazna.

Sudenje je održano u Comancheu i svi su ga pratili s velikim zanimanjem. Hardin je stajao kraj optuženičke klupe, praćen strogim pogledima rendžera a oružana patrola bila je postavljena oko sudnice.

Napokon se porota povukla da donese presudu i Hardin je morao čekati čitav sat. Vrijeme je sporo odmicalo.

Tada su ga ponovo priveli u sudnicu. Presuda je glasila:

— Optuženi je kriv. Kazna: dvadeset pet godina strogog zatvora.

Hardina su odveli u državni zatvor u Huntsvilleu. Za njim su se zatvorila teška vrata i on je postao broj — kažnjenik, a ne više čovjek.

Bio je u zatvoru samo nekoliko dana kad je počeo kovati planove za bijeg. Počeo je kopati podzemni prolaz od trgovine u kojoj je radio pa do skladišta za oružje. No čuvari su ga otkrili i prijavili upravitelju zatvora. Kao pobunjenik osuđen je na samicu.

Tada je Hardin pokušao raščistiti sa sobom.

Ovo nije mjesto odakle ću lako pobjeći, zaključio je, i jedino što mogu, to je da bolje iskoristim vrijeme i započnem nešto novo.

Otad je Hardin bio uzoran zatvorenik. Počeo je proučavati pravo i sve više vremena je provodio u zatvorskoj biblioteci ili čitajući u svojoj ćeliji.

Nakon šesnaest dugih godina proćulo se da je John Weseley Hardin pomilovan i 17. veljače 1894. izašao je iz zatvora kao slobodan čovjek. Ovaj put nije bilo gomile koja bi ga čekala pred zatvorom.

Za tih šesnaest godina mnogi ljudi s kojima se družio ili protiv kojih se borio umrli su ili su se preselili. Teksas je 1894. bio mnogo drugačiji od onoga koji je ostavio Hardin kad je odlazio u zatvor.

Osjećam se sasvim sam, pomislilo je, i čini mi se da ću biti osamljeniji nego u zatvoru.

Hardin više nije htio lutati Teksasom kao nekad, nego se nastanio u Phoenixu u Novom Meksiku. Bio je to grad nadaleko poznat po kriminalu. Vrlo brzo Hardin se snašao u novom poslu i počeo braniti najrazličitije ljude koji su bili optuženi za tučnjavu, pljačku ili čak ubojstvo.

— Čudno je to u životu — pričao je Hardin svom prijatelju. — Danas branim starog Whiteyja Wilkinsa i tvrdim da je to pošten i ponosan građanin bez ijedne mrlje na savjesti, iako dobro znam da je taj isti Whitey prije osamnaest godina bio upleten u veliku pljačku banke u Cedar Springsu.

Usprkos tome Hardinov posao je cvjetao i on je pomalo stjecao reputaciju uvaženog odvjetnika.

Jednom prilikom je neki stranac došao da mu čestita pošto je uspješno obranio momka optuženog za krađu stoke.

– Ovo ste dobro izveli, Wes – rekao je. – Vidi se da ste nepogrešiv strijelac!

Wes se nasmijao.

– Nekada sam to zaista i bio – rekao je – ali mi je drago što ću jem da sam to i danas.

Novi posao donio je Wesu isto toliko prijatelja koliko i neprijatelja. Ljudi koji su izgubili parnicu optuživali su za to lošu obranu.

Na kraju se Wes oštro sukobio s nekim Johnom Selmanom iz El Pasa, kamo se Hardin nedavno doselio i otvorio ured. Selman ga je uporno optuživao za nešto što mu je Hardin navodno učinio. Prijetio je i postajao sve opasniji.

Jedne noći 1895. Hardin je ušao u salun i sjeo za stol. Bilo je već kasno kad je Selman ušao. Hardin

se na njega nije osvrtao. Nastavio je kartati s prijateljima. Dugo vrijeme koje je proveo u zatvoru ostavilo je svoj trag – Wes više nije imao onaj stari dobro poznati osjećaj za opasnost, koji ga je toliko puta spasio. I dalje je kartao kad je Selman naglo ispalio metak! Ljudi u salunu skočili su na noge. Hardin je instiktivno krenuo rukom prema revolveru, ali više nije imao vremena da se brani.

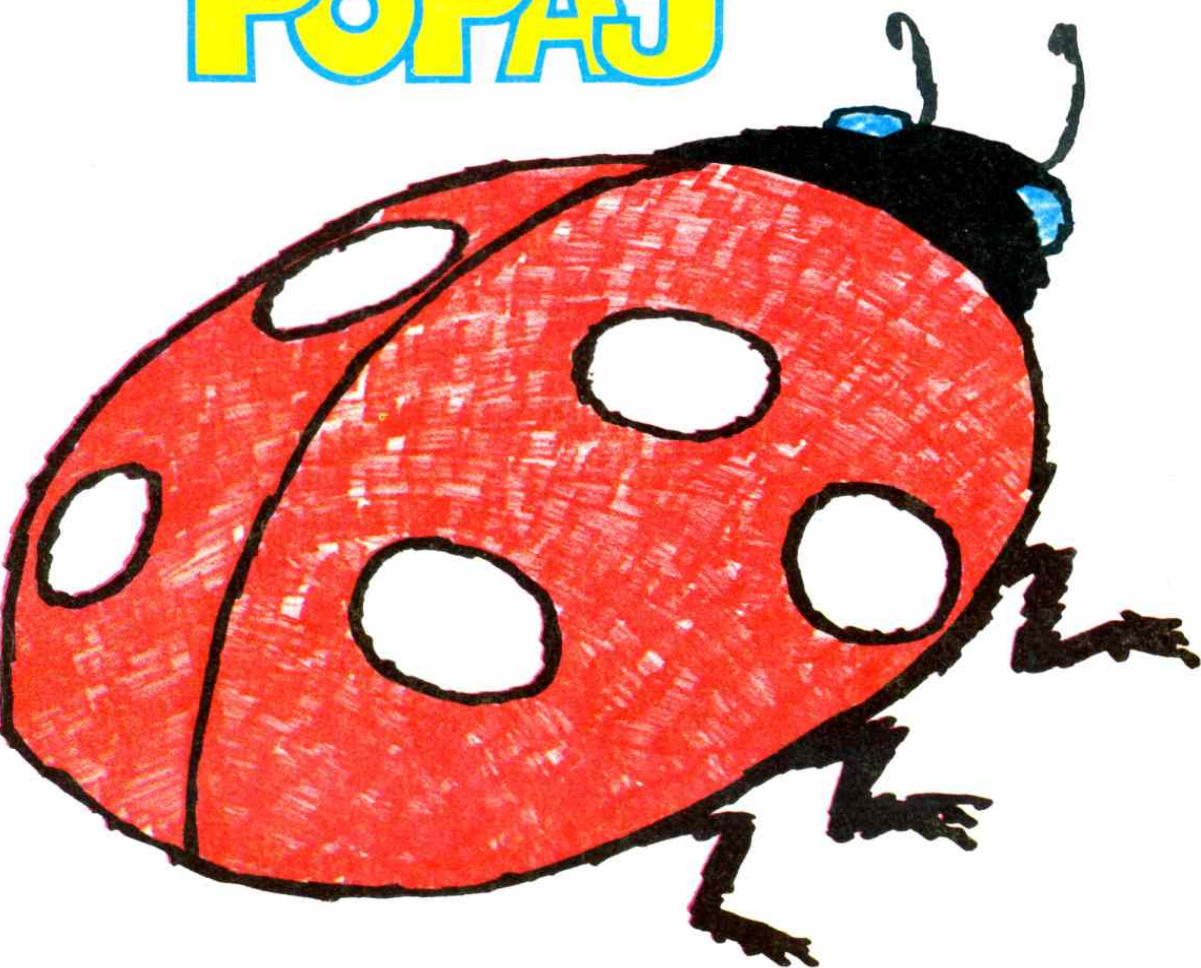
Već prvi metak pogodio ga je u zatiljak. Wes se zacrvanio i poletio glavom prema stolu. Njegovo opušteno tijelo se izvijalo i padalo prema zidu dok je Selman nepoštedno ispaljivao preostale metke i tako izrešetao nekad najopasnijeg revolveraša Zapada. Gomila se okupila oko njega, ali je on više nije vidio.

Tako je umro čovjek koji je u mladosti bio ponosit, divlji revolveraš, koji je svoja djela skupo plaćao šesnaest godina u zatvoru, koji se pokušao popraviti i živjeti mirno, ali u tome nije uspio.

U PRIPREMI:

G. F. Unger:
DOLINA DABROVA

ZABAVNIK POPAJ



ZABAVNIK POPAJ — list za sve koji se osjećaju mladima

U svakom ćete broju ZABAVNIKA POPAJ naći nekoliko omiljenih stripova i uzbudljivih priča. Ne zaboravite stoga na kiosku zatražiti — novi broj ZABAVNIKA POPAJ!